

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Kylltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, december 21.

Mal számunk főbb közleményei:

- Szavazás holnapig.
- Az Aradmegyei takarékpénztár tőkeemelése.
- Lukács kísérletel.
- Lujza hercegnő Brüsszelben.
- Az agyonlőtt házmaster.
- Az agráriusok harci riadója.
- Heten vagyunk.
- Véres kardpárbaj.
- Gyilkos merénylet a Boros Béni-téren.
- Elfogták a megszökött rabot.
- Adomák Lipót királyról.

Kisérletezések.

Arad, december 20.

Suttogó, diszkrét tárgyalások a képviselőház folyosóján, az ablakmelyedésbe, szögletekbe visszavonuló kettős és hármass csoportok, szivarfüstbe burkolódzó magánbeszélgetések, amelyeket a csevegők személye tesz politikai érdekességüvé: ez minden, amiből a politikai helyzet mai és jövőbeli alakulását sejteni lehet. Szinte bizonyos, hogy Lukács László a király megbízásából tárgyalásokat folytat magyar politikussal, kétségtelen az is, hogy e tárgyalások hálójába a Justh-párt vezető embereit is bevonták. De, hogy mi módon lehetne alapot találni, amelylyel a Justh-párt lenne a kibontakozás eszközévé, hogy mi módon lehetne az önálló bank kérdésében a király és a Justh-párt közötti áthidalást megcsinálni, — erre senki se tudott feleletet adni. Beszélnek bizonyos deklarációról, — de hogy ép Justhék, akik az önálló bank

dolgaiban való merev és hajlíthatatlan állásfoglalás miatt szakadtak el a függetlenségi párt másik részétől, most egy deklarációval beérhetnék, azt bajos elhinni.

Azok előtt, akik kívül állanak eme titokzatos purparlék körén, nincs egy gondolat, amely kivezetőt kínálhatna a mai kaoszából. Bizonytalanság, kételkedés, gyanu és gyanúsítás kísér minden lépést, amely a politikában történik. A magyar parlament megtörtén, produktív munkára immár képtelenül vergődik a válság zürzavarában. A kormány, a király és a parlament között áll. És egyikben sem nyer támaszt. A király Bécsben van és merevségén, hajlíthatatlan ellenkezésén megérzik az a századok óta felszaporodott ellenszenv, amely Bécsben minden olyan dolgot a limine gyűlöletesen visszautasít, amely használhatna a magyar nemzetnek. A magyar parlamentben pedig újra ur lett a sok beszéd, a kevés cselekvés, a sok hiábavaló lárma, gyűlölködés, torzalkodás. A magyar parlamentben ur a pártszenvédély és keresztülgázol minden országos érdeken, minden nemzeti létkérdésen.

Kinzó, veszedelmes bizonytalanság következett be, amely ráborult most az országra, parlamentre, pártokra. Kevesen tudják, hogy mit tesznek ma és még kevesebben, hogy mi következik holnap. A kormány már rég határozott és megmarad régi határozata mellett. Távozik, mert az uralkodó nem akarja támogatni, mert a

bécsi titkos és nyílt ellenséges hatások megakadályozzák minden olyan törekvésében, amely Magyarország igazi függetlenségének, önállóságának elérésére irányul. A kormánynak távoznia kell, mert engedmények nélkül nem maradhat és nem is akar maradni.

Mi jöhet ezután? Más megoldást, mint a magyarságnak tett engedményeket nem ismerünk, józan észszel elképzelni sem tudunk. A király nem akarja és a parlament nem segíti ezt a kormányt és az a közömbösség, amelyet a törvényhozás két faktora a kormánnyal szemben tanusít, a legnagyobb bajoknak lesz a szülőanyja, országos veszedelmeknek lesz az okozója.

S úgy látszik, mintha ma már az országos veszedelmekkel senkise törődne. Ma a pártérdekek dominálnak, azokkal törődik minden ember, meg a maga egyéni hiúságával. Ki bánja ma már azt, hogy az országot ex-lexbe kergetik, kiteszik a bizonytalanságnak. Ki törődik azzal, ha január elsején elakad az államgépezet, ha megszűnik a kereskedelmi forgalom, s ha a politika csődje miatt januárban sok ezer család kockáztatja a keresetét. Ki törődik ma ilyen csekélységekkel, amikor sokkal szentebb, sokkal nagyobb célok lebegnek a politika hőseinek a szemei előtt. Eszményi célok, nemes törekvések, melyek mélyrevágó személyes érdekeket érintenek és amelyeknek leg-

Az őszibarack.

Irta: Kanizsal Ferenc.

1.

A leánya arca bársonyos, hamvas és illos volt, mint az őszibarack. A fiatal ember úgy érezte, hogy meghal, ha ezt az arcot nem cirógathatja meg mindennap és mindig, amikor óhajítja. Következésképp feleségül vette a leánykát.

Gyermek minden évben született ebből a házasságból és az asszony a sok szoptatástól, a kisdetek ágynál való szüntelen virrasztástól elvesztette arcának üde hamvát. Már nem volt olyan, mint az őszibarack és a férje már sohasem cirógatta az arcát.

Az asszony végül meghalt. És a halál, mely utóvégre mindenütt családi terhelttség, de amely ebben a családban különösebb hajlamokra talált, a gyermekek közül is elragadott egynehányat. De azért maradtak. Az özvegy ember egy napon szintén ágynak esett; panaszkodván, hogy szédül, hogy nincs étvágya, hogy nem tud megállni a lábán, mire a háziorvos kijelentette, hogy ő ehhez nem ért, legjobban lesz fölutazni Pestre, valamelyik kórházba...

2.

Felutazni Pestre, valamelyik kórházba.

Én, aki e család ügyeit nagy érdeklődéssel, de mégis részvétellel hallottam tárgyalni az eperfa

alatt okoskodó szomszédoktól, a falusi ház hűvös szobájában lapozgattam régi újságok közt épen, amikor hallottam, hogy az öreg embert Pestre viszik, ahol operálni fogják. Valami régi folyóiratot nézegettem épen és azon tűnődtem, hogy ki lehetett az a pedáns egyéniség, aki, im, az e lapokban közölt rejtvényeket mind megfejtette, a megoldásukat ceruzával szép rendezésbe beírta; a lóugrás szerint való szótagkabalákat pedig folytonos vonalakkal kötötte össze. E sajtóságos ember kétségkívül logikus fej, kissé szőrészálhasogató elmeés okvetlenül falusi lehetett. Csak fájón érnek rá az emberek képtalányokat, szőrejtvényeket és számtrefákat megfejteni és csak ők vehetik komolyan az ilyesmit. De talán, a lelkében mégsem volt falusi? Csak véletlenül, lakóhely szerint volt az, — egyébként pedig, úgy hinném, nagyvárosiasan ideges; mert idegesség kell ahhoz, hogy valaki ne tudjon belenyugodni még oly közömbös rejtvények megoldatlanságába. És ahogy elnéztem, a kockákba nyomtatott lóugrás rejtvényeket, amiken a megfejtő keze által vont ceruzavonalak mutatják a titok kibogozásához vezető utat, — és mellettem dűnyögte valaki, valakinek, hogy viszik az öregot Pestre operálni — eszembe jutott, hogy lám, lám... a levegő, vagy micsoda, a tér, az idő, vagy bánom is én micsoda, hogy az a valami, amiben élünk... keresztülkaszul van rajzolva efféle megfejtési vonalakkal. Láthatatlan ökörnyálként lebegnek

ezek, finomabbak, mint a pókháló, de erősebbek, mint a drótkötél; ezek a mi utjaink, ezeken kell haladnunk, ha törük, ha szakad...

— Pedig hiába viszik Pestre — jegyezte meg egy öreg parasztasszony, a falu bölcse-lője, — miért, azért, mert: ha az van rendelve, hogy meghal, akkor Pesten is meghal; de, ha az van rendelve, hogy még élnie kell, akkor itthon is megélne.

Inkább magamnak, mint az öreg nőnek válaszoltam:

— Pedig nem hiába viszik Pestre. Oda kell mennie. Odaviszi az utja...

A vénasszony értetlenül nézett rám. Motyogott valamit, fogalmam nincs, hogy mit; a fiókból előkötötte a kártyacsomót és kiment az eperfa alá, jövődöt mondani...

A kitárt ajtón elkísértem a szememmel. Szobám hűvös és homályos; odakint alkonyati színek orgiája, levegő-violák, napsugár-jácintok, álom-kankalínok hulltak egymásba, táncoló és remegő fényesikok arany kosaraiból, amelyek fölött sötét borong, sűrű felhőhöz hasonlatosan, az eperfa dus lombkoronája...

3.

Mink csak úgy hiszük, magunk sem tudva mi jogon, hogy mindenünk egy-egy megoldatlan rejtély. Hiszük, mert nem látjuk, hogy kinek-kinek a megoldása készen van

utolsó célja az egyéni hiúságnak, a szereplési vágyának érvényrejuttatása.

A nyílt színen ilyen vigasztalan kilátásokat, ilyen lesújtó látványt ad a magyar politika. Talán a rejtett zugokban egyéb készül, talán az intim beszélgetések csodaszert hoznak; bizni alig lehet benne. Tárgyalni fognak, talán napokig, a legnagyobb komolysággal és a legujabb, izgalmakban talán legerősebb kibontakozási kísérlet is odakerül azok mellé, amelyeket nyolc hónap után fölváltva próbálgattak. Pedig a kísérletezések ideje már nagyon elmult.

Szavazás holnapig.

Politika a Ház folyosóján.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 21.

A mai ülés a jegyzők és bizottsági tagok választásával telt el. Az ülésteremben teljes volt az érdeklenség a folyosón volt némi élet, élénkség.

Az egyik szögletben a Justh-párti Gaál Gaszton, Bethlen István gróf előtt kritizálja a Kossuth-párt legutóbbi értekezletén elfogadott határozati javaslatot, amelyet zavarosnak és a közös kiadások utalványozását illetően érthetlenségnek mond. Odalép Andrassy Gyula gróf:

— Én a kormány utalványozási jogát teljesen értem. Ha lelkiismeretire hallgat, joga van utalványozni. És ha lesz olyan képviselő és bíróság, mely ezért felelősségre vonja, ám tegye. A kormány nyugodtan fogadja, mert lelkiismerete szavát követte.

— A kormány tagjai között erre nézve nincs egyetértés — jegyezte meg Gaál Gaszton.

— Ilyen mértékadó differenciák, — mondotta Andrassy — közöttetek is vannak. A Justh pártban is vannak sokan, akik a választói jogot akarják és sokan akik nem akarják. Differencia van a bankkérdésben is. A párt egy része komolyan akarja az önálló bankot, másik része nem.

Andrassy ezután Justh Gyulával beszélgetett a helyzetről:

— Ti biztattatok bennünket, — mondotta Justh — hogy a bankkérdésben kalendáriumi

dátumot szögezzünk le magunknak. Ha tehát a bankügyben nincs kalendáriumi dátum, nincs az indemnitási javaslatra nézve se.

A Ház folyosóján szóba került az is, hogy a függetlenségi 48-as balpárt már legközelebb feloszlik és beolvad a Justh pártba. Justh Gyula megszólította Szappanos Istvánt a folyosón:

— Mikor jöttök már hozzánk át?

— Holnap, kedden tesszük meg ezt, — válaszolta az ősz Szappanos.

— Nagy örömmel látunk benneteket. A legközelebbi népgyűlést a te kedvedért Kecskeméten tartjuk.

Mialatt a folyosón ilyen eleven volt az élet, bent a teremben egyre folyt a szavazás. Az ülésről ez a tudósításunk szól:

Návay Lajos elnök 10 órakor megnyitja az ülést, amit azonban egy órára nyomban fel is függeszt, hogy a Ház tagjai részt vehessenek Guiner Gyula főispán temetésén.

11 órakor az elnök újra megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése és elnöki előterjesztések után elrendeli a szavazást. Ennek megtörténte után kihirdetik az eredményt, mely szerint Szasz Józsefet és Dudits Endrét választották meg jegyzőkül.

Következett ezután a bizottsági tagok megválasztása. A választás eredménye a következő:

Összeférhetlenségi állandó bizottság: Gróf Bethlen István, Mérey Lajos.

Bankbizottság: Batthyány Tivadar gróf, Hoitsy Pál, Mérey Lajos, Pinterovics Antal, Ugron Gábor.

Bírói bizottság: Somsich Tihamér gróf.

Annexió bizottság: Batthyány Tivadar, Batthyány Zsigmond, Barabás Béla, Mérey Lajos.

Erzsébet szoborbizottság: Batthyány Tivadar gróf, Bethlen István gróf, Rudnyánszky Sándor báró.

Földművelési bizottság: Bartal Ferenc, Batthyány Zsigmond gróf, Bernát Béla, Fernbach József, Jánoky-Madocsány Gyula, Potocky Dezső, Sennyey Miklós báró, Thoroczkay Viktor báró, Vásárhegyi Dezső.

Gazdasági bizottság: Barcsay Andor, Szentiványi Árpád.

Igazságügyi bizottság: Bizony Ákos, Duchon Odön, Horváth Gyula, Jankovich Marcell, Nagy Emil, Petrogally Oszkár.

Kérvényi bizottság: Dudits Endre.

Kivándorlási bizottság: Barcs Gusztáv, Dudits Endre, Mérey Lajos, Muzsa Gyula, Nadányi Károly, Ság Manó, Szatmári Mór, Ugron Gábor.

Könyvtári bizottság: Benyovszky Sándor, Hódy Gyula, Kecskeméthy István.

Közigazgatási bizottság: Baross János, Batthyány Tivadar gróf, Brázay Zoltán, Gaál Gyula, Hellebronth Géza, Ság Manó, Somsich Tihamér gróf.

Közigazgatási bizottság: Babó Mihály, Berzsényi Jenő, Bottlik István, Draskóczy László, Farkas Albert, Hammersberg László, Horvát József, Kovács Ernő, Melczér Géza.

Közlekedési bizottság: Geréb János, Hódy Gyula, Jankovich Marcell, Reök Iván, Sziklay Ottó, Tolnay Lajos, Zlinszky István.

Mentelmi bizottság: Fenyvesi Soma, Kubinyi Márton, Tüdős János.

Munkásügyi bizottság: Csemez István, Csóti Géza, Hirtenstein Lajos, Koller Tivadar, Szatmári Mór, Szentkirályi Zoltán, Török Kálmán.

Naplóbírálo bizottság: Hirtenstein Lajos, Kacsóvich Géza, Molnár Akos.

Országos ipartanács: Brázay Zoltán, Mérey Lajos, Tolnay Lajos.

Országos közlekedési tanács: Barabás Béla, Batthyány Tivadar, Benyovszky Sándor gróf, Thaly Ferenc.

Pénzügyi bizottság: Babó Mihály, Barabás Béla, Hammersberg László, Hoitsy Pál, Mérey Lajos, Nagy Emil, Ság Manó, Sággy Gyula, Steiner Ferenc, Szébeny Antal, Szentiványi Árpád, Thaly Ferenc, Ugron Gábor.

Számvizsgáló-bizottság: Bene István, Benyovszky Sándor gróf, Pap Zoltán.

Telepítési bizottság: Batthyány Zsigmond gróf, Mérey Lajos, Sennyey Miklós, Szentiványi Árpád báró, Thaly Ferenc, Vásárhegyi Dezső.

A választójogi bizottság: Batthyány Tivadar, Bizony Akos, Fenyvesi Soma, Hammersberg László, Hellebronth Géza, Petrogally Oszkár, Szébeny Antal, Szentiványi Árpád, Tolnay Lajos.

Két órakor befejezték a bizottsági tagválasztásokat és a jegyzők megkezdtek a szavazatok összeszámlálását.

Az elnök egy negyed három órakor újból megnyitja az ülést és konstatálja, hogy a jegyzők még mindig nem készültek el munkájukkal. Az ülést azzal rekeszti be, hogy a szavazások eredményét a holnapi ülésben fogja kihirdetni.

Holló indítványa. Holló Lajos a képviselőház holnapi ülésén fogja megokolni az önálló bank felállítására ügyében tett indítványát.

A horvát bán a királynál. Budapestről jelentik: A király tegnap egy óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Rauch báró horvát bánt.

kihez-kihez odatartozik az a vonal, ami az ő utja. Ezen kell haladni.

Imhol, az a pesti kórház. Be messzi van innét, ettől a mi falunktól!

Az öreg ember, kit holnap odavisznek, vonaton — egész éjszaka kell utaznia, — általában lakik. És úgy képzelem, hogy több láthatatlan vonal köti össze ezt a házat az azal a pesti ispotálylyal. És ezeken a vonalakon indultak el rendre, oda, a családtagok, gyógyulást, vagy halált keresni. Ezek a vonalak húzták, rángatták őket, amikor beteljesült az idő. Így ment el, öt éve, az asszony. A pesti kórházba. Onnét hazajött, még hervadtan és néhány hét múlva, egy csendes, áhítatos őszi estvén örökre lezárta a szemét. Aztán három gyerek. Mindegyiknek mennie kellett. Kettő megélt: azokon fogott az orvosprofesszor kőse. Hanem a hármójok egyike biz kihellette a lelkét a múltasztalon. Ezen az eseten nem csudálkozom. De a másik kettőn igen. Azoknak — hogy az öreg kártyavető asszonyt idézzem — az volt rendelő, hogy éljenek. De akkor miért kellett a kórházban megszenvedniük, éppen abban a nagy, sárgafalu, sokablakos Rókus-kórházban, ott Budapesten? Én tudom. A láthatatlan rejtvény megoldási vonalak... azok hitták őket. És most hívják az öreget.

4.

Meglátogattam.

Ez az ember csudázód szerette az életet.

Sok bort ivott, nehéz, tartalmas husételeket evett, valamikor, még a virágjában. Itálban a tüzes, ételben a fűszeres és a véres kellett neki. Mintha valami öndutatlan, de ösztönös számítással mennél több élet-átómot akart volna behabzsolni; a feleségétől is elfordult hamar, mielőtt arának őszibarack bársonya lekoppott és más nőket keresett, ujakat, fiatalokat, tüzeseket. Sok hus, sok bor, sok asszony, sok izgalom; sűrű élet kellett neki. Mintha évszázadokra elegendő élet-tőkét akart volna összegyűjteni... Hát persze, nem tudta, hogy amikor így gyűjt, ugyanakkor tékozol; és az, aki tagbaszakadt őrias volt, ime, most összeesett, megroppant, ijeszten lesoványkodott.

És sárga. Még a szeme fehérje is megsárgult. Az orvos azt mondja, hogy ez sárgaság és ez attól van, mert a máj, meg az epe felmondta a szolgálatot. És akad még egyéb baj is. Majd Peston kitalálnak valamit az orvosok. Esetleg nem is lesz operáció. Nem oly nagy az eset, de hát, ha valaki már öreg ember és valamikor vidáman élt...

5.

A betegnek semmi étvágya nincs. Nem eszik, nem iszik. És nem is türelmetlen. Csofálatosan megszédült.

— Ejnye, — szól hozzám — elfelejtettem az orvost megkérdezni, szabad-e gyümölcsöt ennem? Mit gondolsz?

— Bizony én nem értek hozzá, bátyámról.

— Egy őszibarackot szeretnék. Tépj le a fárol egy őszibarackot.

— De hátha megárt...

— Ne törődj vele.

Teljesíttem a kívánságát. Mohón nézte a szép, hamvas gyümölcsöt és szomorúan elmosolyodott:

— Nem merek beleharapni. De azért add ide. Hadd látom legalább.

Odaadtam neki. És az öreg ember háttalan gyöngédséggel megcsókolta az őszibarackot.

6.

Másnap egy percre láttam az ablakból, amint kocsin vitték ki a vasuti állomásra. Utazott Pestre. Nem tudom, hogyan végződik a betegsége. De azért a gyöngédségért, melylyel a gyümölcsöt megcsókolta, elnéző lehet a jó Isten, megbocsáthatja korábbi nagy falánkságát és vérengzéseit; megérdemli, hogy az élet alkonyatán még néhány esztendőt tölttesen harmonikus szemlélődésben. Hogy még néhány alkalomra láthassa a cserecsnyefák virágzását, beszívhatta az akácok édes illatát; láthassa, hogyan érik a szőlő, a barack, a körte; mert az, aki a dolgokat okosan és szeretettel érti látni, megérdemli az öregség jutalmát.

A bán a kihallgatásról a következőkben referált egy ujságíróknak:

— Ő felségének egy óra hosszat referáltam a folyó horvát ügyekről. Ő felsége kegyesen fogadott. Valami rendkívüli dologról nem volt szó. Nem történt semmi különösebb, de be fogja látni, hogy többet nem mondhatok.

Lujza hercegnő Brüsszelben.

Pörök Lipót király végrendelete körül.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20.

Lujza hercegnő ma este érkezett meg Brüsszelbe, ahol a lakosság nagy ovációban részesítette. Az odaérkezése azért késett egy napig, mert a hercegnő előbb megpróbálta, nem volna-e lehetséges, hogy Mattasich-Keglevich volt főhadnagy is vele utazzék. Ezt azonban Albert király nem engedte meg, amire aztán a hercegnő egyedül utazott Brüsszelbe.

Mai távirataink itt következnek:

Brüsszel, dec. 19. Lujza hercegnő, akinek tegnap kellett volna megérkezni, még nem jött meg. A hercegnő ügyvédje Kölnből táviratozott Albert királynak; azt kérdi, hajlandó-e az udvar Lujza hercegnőt olyan fogadtatásban részesíteni, mint Stefániát. A kedvező válasza a hercegnő folytatta útját.

Brüsszelből táviratozzák: Lujza hercegnő ma este egyedül ide érkezett. A hercegnőt, aki a laekeni kastélyban szállt meg, a lakosság nagy ovációban részesítette. Megérkezése azért késő, mert a hercegnő eleinte ragaszkodott ahhoz, hogy Mattasich-Keglevich is vele jöjjön, amit a királyi család nem engedett meg.

Bécsből jelentik: Lujza hercegnő itteni ügyvédje, Rabenlechner dr. Brüsszelbe utazott, hogy a hercegnő ottani ügyvédjével együtt eljárjon Lujza ügyeiben. Mint hírlik, a hercegnő adósságai 5 millió koronára rugnak.

Párisból táviratozzák: Lipót király örökösai Janson ügyvédet Franciaországba küldték, hogy az illetékes hatóságnál kérje a bolincourti kastély zár alá vételét. A bíróság ezt elrendelte. Lepeseletelte az épület összes termet, csak néhányat hagyott nyitva Vaughan bárónő számára.

Brüsszelből jelentik: A király végrendeletével kapcsolatban már is több pör fenyeget. Lujza hercegnő ügyvédje egy újonnan alakult részvénytársaság összes tagjait értesítette, hogy pörbe fogja őket az új alakulás miatt, amely 12 és fél millió frankkal jött létre és amely az elhunyt királyt igen megkárosította. Hogy ez a részvénytársaság milyen célból alakult, arról nem nyilatkozik a brüsszeli informátor.

Brüsszelből táviratozzák: Vaughan bárónő ma délután egy órakor Párisba utazott, ahova este érkezett meg. Az ujságíróknak, akik megakarták interjúolni, kiüzent, hogy senkire fogadhat, mert igen fáradt.

Milanoból táviratozzák: Klementin hercegnő, Lipót király leánya, midjárt a gyászév letelte után feleségül megy Viktor-Napoleon olasz herceghez. Ez a házasság már régen tervbe van véve, azonban Lipót király mindig ellenezte.

Brüsszelből táviratozzák: Albert király a legközelebbi napokban általános amnesztiát ad.

Bécsből táviratozzák: Ő felsége képviselőjében Lipót Szalvátor főherceg Brüsszelbe megy, hogy résztvegyen a temetési szertartáson.

Az Aradmegyei takarékpénztár tőkeemelése.

Rendkívüli közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20

Rendkívüli közgyűlést tartott vasárnap délelőtt az Aradmegyei Takarékpénztár. A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a pénztár részvénytőkéjét 2.250.000 koronáról 3.375.000 koronára emeli fel. Ez a tőkeemelés is bizonyítéka annak a nagyarányú fejlődésnek, mely az Aradmegyei Takarékpénztárt a vidék egyik legelső intézetévé tette és amely bizonyára még nagyobb lesz az intézet anyagi erejének növekedésével.

A rendkívüli közgyűlésről itt következik tudósításunk:

A részvényesek nagy számának jelenlétében nyitotta meg a közgyűlést Szathmáry Gyula nyugalmazott alispán, a közgyűlés elnöke. Miután konstataulta a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét, üdvözölte a részvényeseket a a jegyzőkönyv vezetésére Mandl Vilmos dr. jogtanácsost, annak hitelesítésére végvári Neuman Dániel, Keresztes Gyula dr. és Tolnai János dr. részvényeseket kérte fel.

Ring Géza vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatóságnak az új részvények kibocsátására és ezzel kapcsolatos részvénytőke emelésére vonatkozó indítványát.

A részvényesekhez intézett előterjesztésből kiemeljük a következőket:

Az utolsó évek eseményeiből leszűrt tanulságok, intézetünknek évről-évre növekedő forgalma, fejlődése, szélesedő üzletköre, valamint a verseny folytán kialakult viszonyok azon meggyőződést érlelték meg bennünk, hogy intézetünk jól felfogott érdekében, saját tőkéink szaporítását célzó javaslattal járunk a t. Közgyűlés elé. Ugyanazon okok, amelyek az előző tőkefelemeléseket szükségessé tették, ismét fenforognak és azoknak felismerése készlet bennünket báhozás nélkül újból az önk áldozatkészségéhez fordulni, hogy intézetünk akadálytalan fejlődésének feltételeit úgy mint eddig, a jövőben is biztosítsuk. Üzleteink terjedelme, a ránk bízott tőkék nagysága kötelességünké teszik anyagi erőnk gyarapításával az intézetünk iránt megnyilvánuló bizalomnak teljes megnyugvást nyújtani, ami intézetünk továbbfejlődésének az eddigi keretben legbiztosabb alapját képezi. A folyó üzletvitől legközelebb összeállítandó zárszámadások ismét jelentékeny emelkedést fognak az egyes üzletágaknál kimutatni. Ugy ezen fejlődés állandósításának mint versenyképességünknek érdeke is megkívánja saját tőkéink szaporítását, mert az utolsó évek hivatkozott tanúsága annak felismerésére vezette a pénztártervezeteket, hogy a nagyobb anyagi erő által nyújtott függetlenség és szabadabb mozgás a versenynél olyan előnyöket biztosít, melyek nélkül a sikeres előrehaladás alig elképzelhető.

Indítványozzuk, hogy intézetünk részvénytőkéje 1125 drb. új, 1000 korona névértékű részvény kibocsátása által 2.250.000 koronáról 3.375.000 koronára emeltesse, hogy tekintettel a részvények mai 2100 korona árfolyamára, az új részvények az alább előterjesztett feltételek mellett 1600 korona árfolyamon bocsátassanak ki és hogy az ekként befolyandó 1.800.000 koronából 1.125.000 korona a részvénytőkéhez, 675.000 korona pedig az új részvények kibocsátásával járó összes költségek levonása után a rendes tartalék-alaphoz csatoltassék, hogy a jelenlegi rendkívüli tartalékalap az indítványozott alapszabálymódosítás szerint a részvénytőke magasságában megállapítandó rendes tartalék-alaphoz csatoltassék és hogy a tartalékalapaól a tisztviselői nyugdíj alap 100.000 koronával szaporíttassék Ezen javaslatunk elfogadásával az intézet alaptőkéje és összes alapjai, a tisztviselői nyugdíjalappal együtt, az öt és fél millió koronát meg fogják haladni. A kibocsátandó

részvényekre minden részvényes tarthat igényt, még pedig olyképen, hogy minden lebélyegzés végett bemutatandó két régi részvényre egy új részvény, egy régi részvényre egy-fél részvénynek megfelelő utalvány, két régi részvényutalványra (melyek együtt egy részvénynek felelnek meg) szintén egy fél részvénynek megfelelő utalvány esik. Egy régi utalvány egyedül az új kibocsátásbani részesedésre nem tarthat igényt. Ezen elővételi jog 1909. évi december hó 20 tól kezdve bezárólag 1910. évi január hó 15 ig a részvények, vagy utalványok bemutatása és lebélyegzése mellett érvényesítendő. Azon részvényes, aki ezen jogát a kitűzött határidő alatt nem gyakorolta, elveszti elővételi jogát. Az ily módon netalán fennmaradó részvények az előjegyzők között az igazgatóság által megállapítandó kulcs szerint osztandók fel. Részvényes tartozik az elővételi jog gyakorlása alkalmával (1909. december 20. 1909. január 15. között) egy új részvényre 400 koronát és 5 korona bélyegilletéket fizetni. Egy régi részvényre, vagy két utalványra az elővételi jog gyakorlásánál 200 korona és a bélyegilleték, azután pedig a kitűzött határidőn belül 3 részletben 200—200 korona fizetendő egy fél részvénynek megfelelő új utalványra. Az új részvények birtokosai 1910. január 1 től kezdve az üzleteredményben, valamint 1910. július 1-től kezdve a részvényeseket megillető összes egyéb jogokban a régi részvényesekkel egyenlően résztvesznek.

Tolnai János dr. a részvényesek nevében szólalt fel ezután. Az intézet új pénzügyi művelete — ugymond — igen előnyös a részvényesekre, de hátrányos az igazgatóság tagjaira nézve. Az új részvénytőke után ugyanis az igazgatóság tantiemje osökkenni fog, mert az alapszabályok szerint a tiszta jövedelemből a részvénytőke után számítandó 5%-os kamatok levonandók és az ezután fennmaradó összegből részsedik az igazgatóság a 10%-os tantiemben. A nagyobb részvénytőke miatt az igazgatóság tantiemje legalább egyidőre osökkenni fog és épen ezért indítványozza, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak ez önzetlen eljárásáért köszönetet mondjon. Epen ugy elismerését nyilvánítja az igazgatóságnak a tisztviselők nyugdíjalapjáról való gondoskodásáért és elismerését fejezi ki az intézet derék tisztviselői kara iránt.

A közgyűlés úgy az igazgatóság előterjesztését, mint Tolnai indítványát elfogadta. Az alapszabályok megfelelő módosítása után a közgyűlés az elnök elítélsa mellett véget ért.

Jelen voltak a közgyűlésen Szathmáry Gyula elnöklete alatt Barabás Béla, Bing Vilmos, Neuman Samu, Kintzig János, Wadowszky Gusztáv, Leopold Zsigmond, Ring Géza, Rosenberg Miksa dr., Fodor Gyula, Schartner Sándor dr., Sarlot Domokos, Tolnai János dr., Varjassy Lajos, Mandl Vilmos dr., Kopp János, Tenner József, Szathmáry Mihály, Mategowsky Károly, Fuchs Ignác, Glück Károly, Domonkos Gyula, Kenedi Ervin, Sugár Károly, Friedman Gyula, Friedman Lajos, Tagányi Gusztáv, Dániel Endre, Szücs F. Vilmos, Éles Armin, Éles Géza dr., Schreyer Viktor, Ring Béla dr., Aszlán János, Keresztes Gyula dr., Csánk Lajos, Hász Antal, Dálnoki Nagy Lajos dr., Kráitz Lajos dr., Neuman Dániel, Friedman Ede, Suchy József, Mihályi Ágoston, Goldschmidt Sándor, Páris Lajos dr., Braun Mór, Reiber Emil, Dobiaschy József, Holländer Ignác, Strasser Győző, Bing Hugó, Donáth Simon, Herz Andor dr., Rosenfeld Herman, Steinitzer Pál dr., Walfisch Armin, Weisz Márkus, Verzár István, Funkelstein József, Neuman Adolf, Ring Lajos, Kollmann Armin, Tisch Mór dr., Verzár Béla, Somogyi József, Löfler Jakab, Sas Bernát dr., Gergelyi László, Domonkos Lajos, Weisz Mór.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal éshirdetési osztály — 151

Az agráriusok harci riadója.

Miért távozik a magyar kormány? — Az Omge közgyűlése.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését Budapesten. Politikai és gazdasági életünk számos kitünősége jelent meg a közgyűlésen, a melyen a földmivelésügyi kormányt *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter, *Mezőssy Béla* és *Ottlyk Iván* államtitkárok képviselték. A közgyűlés a román kereskedelmi szerződéseknek rendeleti uton való életbe léptetését törvény- és alkotmányellenesnek minősítette és élesen tiltakozott *Aerenthal* gróf külügyminiszter politikája ellen, amelynek célja az, hogy a szerbiai bonyodalom és a boszniai annexió árát tisztán Magyarország fizesse meg.

Károlyi Mihály gróf 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést s megnyitó beszédében az összes aktuális politikai és gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Kikelt a külügyminiszter imperialisztikus politikája ellen, a mely egy oly agrár államot, mint Magyarország, képes a teljes romlásba vinni. Gazdasági érdekeinkkel ellenkezőnek tartja a román kereskedelmi szerződések megkötését. Az osztrák agrárius körök politikája ebben a tekintetben hirtelen megváltozott, mert az alkudozások során hajlandóknak mutatkoztak beleegyezésüket adni a román kereskedelmi szerződések megkötéséhez.

Ezután áttért egy új fenyegető veszélyre, az új osztrák vámtarifára, amely a magyar érdekeket sok millióval fogja megkárosítani. Hamarosan el fogunk érkezni oda, hogy Magyarország a közös vámterületnek csak a hátrányait fogja élvezni. (Élénk éjenzés.)

Bethlen István gróf köszönetét fejezte ki a vezetőségnek, amiért az évi jelentésben a balkán államokkal való szerződések ügyében hangsúlyozta a magyar érdekek szem előtt tartását, de tudatta a közgyűléssel — ami már nyílt tirok — hogy a jelenlegi kormány fölmentése küszöbön áll azért, mert a kormány megtagadta a román kereskedelmi szerződéseknek rendeleti uton való életbeléptetését. Megcáfolja a híresztelést, mintha a kormány kebelében e tekintetben nézeteltérés lett volna. Egyhangulag határozott a kormány olyan értelemben nincs: abban a helyzetben, hogy a román kereskedelmi szerződést az év utolsó percében rendeleti uton életbe léptesse. És ez volt a fő oka annak, hogy ennek a kormánynak végre kivánsága szerint távoznia kell helyéről. De a szerződést a következő kormány sem léptetheti rendeleti uton életbe. A kormány nem tehet rendeletileg olyan intézkedéseket, amelyek tekintetében az ország éppen ellenkező véleményen van. A magyar alkotmánnyal ellenkezik az a felfogás, hogy rendeleti uton bármiféle intézkedés tétessék. Az Omge kötelessége, hogy tiltakozék ez ellen a törvénysértő felfogás ellen. Ne bizakodjék a külügyminiszter abban, hogy nem fognak akadni ebben az országban férfiak, akik az ő titkon üzött politikáját leleplezik. Lesznek ebben az országban is *Friedjungok*, akik az ő munkájáról le fogják tépni a leplet. A következő határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése tudomásul veszi az évi jelentést, köszönetet szavaz az igazgatóságának a balkáni szerződések körül kifejtett tevékenységeért és tiltakozik a román kereskedelmi szerződések rendeleti uton való életbeléptetése ellen. Ezeknek 1910. január 1-én tul való életben tartását pedig törvénytelennek minősíti. Utasítja az elnökséget, hogy ezen gazdasági életünk ellen tervbe vett merényletek ellen a küzdelmet teljes elszántsággal folytassa.

Löherer Andor hosszabb beszédében fejtette ki, hogy Ausztria célja minden eszközzel Magyarország kivételét lehetetlenné tenni. A mostani körülmények között mi csak Ausztriának gyarmata vagyunk, ha a román kereskedelmi szerződésekről lesz

szó. A tarifa-harccal, a melynek veszedelmére *Szterényi József* hívta fel az ország figyelmét, akarja Ausztria teljesen megfojtani Magyarország gazdasági politikáját. A balkán államokkal való szerződést alkotmány- és törvényellenesnek minősíti.

A közgyűlés erre *Bethlen István* gróf határozati javaslatát egyhangulag elfogadta.

Lukács kísérletei.

Tárgyalások a vezető politikusokkal.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20.

Lukács László a király megbízása alapján tárgyalásokat kezdett vasárnap a vezető politikusokkal, amely tárgyalásokat ma folytatta. A homo regius: *Justh Gyulával*, *Holló Lajossal*, *Kossuth Ferencsel*, *Apponyi Albert* gróffal, *Wekerle Sándorral* és *Andrássy Gyula* gróffal folytatott tanácskozásokat. Hogy a tárgyalások milyen irányban folytak, arról nem szivárgott ki semmi, mert a tanácskozásban résztvevő politikusok teljes titoktartásra vannak kötelezve.

Tekintettel arra, hogy *Lukács* tovább folytatja tanácskozásait, arra következtetnek, hogy a politikusok a limine nem utasították el és hogy *Lukács valami engedménnyel jöhetett Bécsből*. Hogy ezzel a pártok megelégednek-e, azt a legközelebbi napok eseményei fogják megmutatni. A tárgyalásokat *Lukács* holnap folytatja.

Hir szerint abban az esetben, ha a *Lukács-féle* vállalkozás nem sikerülne, úgy rögtön *Khuen-Héderváry* lép előtérbe, aki különben *Lukács*csal együtt folytatja a tanácskozásokat. Többek között hosszasan tanácskozott *Andrássy* gróffal és *Kossuth* Ferencet is meg akarta látogatni, de nem találta otthon és így holnap keresi fel. Amennyiben *Héderváry* lépne előtérbe, — hir szerint — a király azonnal megbízná kabinetalakítással.

Mai tudósításunk itt következik:

Lukács missziója.

Budapesti tudósítónk jelenti: Politikai körökben elterjedt hírek szerint *Lukács László* a tegnapi nap folyamán tanácskozást folytatott *Andrássy Gyula* gróffal, *Justh Gyulával* és *Batthány Tivadar* gróffal. Az E. U. megcáfolja azt, hogy *Lukács* felkereste volna *Andrássy* grófot.

Lukács László *Holló Lajossal* is hosszabb tanácskozást folytatott. *Lukács* állítólag a lakásán kereste fel *Holló* Lajost.

Ma a képviselőház ülése alatt az ülésremben *Justh Gyula* és *Batthány Tivadar* gróf hosszasan tanácskoztak. Két óra után megérkezett a Házba *Holló Lajos* is és félrevonulva hosszasan beszélgetett *Justh*tal és *Batthány*val.

Lukács hir szerint szerepet szánt *Bánffy Dezső* bárónak is. *Bánffy* szombaton és ma is megjelent a képviselőházban. Ma, megérkezése után kiment a folyosóra, ahol szivarozgatva a helyzeiről beszélt. *Bánffy* báró azt állítja, hogy a jelenlegi kormány ugyanazon érvekre hivatkozva kéri az indemnitást, mint ő a maga idején.

Lukács vállalkozásáról különféle verziók keringenek, hogy milyen alapon gondolja lehetségesnek a kibontakozást. Az egyik verzió szerint *Lukács*nak a monarchia szükségletének ki-

elégítése mellett az általános választói jog megalkotása a főcélja, a bankügyben pedig a paritás szerint egy külön magyar banktanácsot alakítani, esetleg az ércalapot is elkülöníteni.

A másik verzió szerint *Lukács* a bankügyben egy deklarációt fog közölni ezzel a szöveggel:

A törvényhozás minden illetékes tényezője elismeri a nemzetnek az önálló bank felállítására vonatkozó jogát. Mivel azonban a kihallgatott politikusok és szakférfiak véleménye megoszlik és mivel az 1906 ik évi paktum az általános választói jog megalkotását célba vette, szükséges, hogy előbb az általános választói jog törvénybe iktattassék és a népparlament nyílt akarata kikérésének. Ha ez akkor is kívánja a nemzeti bankot, ő felsége nem fog ez elől elzárkózni.

Ezzel szemben *Lukács* környezetéből azt állítják, hogy sem *Lukács*ot, sem *Héderváry* grófot miniszterelnökké nem deignálta a király, mert az ilyen megbízásokat nem szokták adni hetekre — s már az is fiaskót jelentene, ha a deignált miniszterelnök néhány nap alatt nem tudná megalapítani a kabinetet.

Egyébként 1—2 nap óta beszélnek, hogy *Justh Gyula* legközelebb kihallgatásra megy a királyhoz. A *Justh*-párt reméli, hogy ez az audiencia a napokban meg fog történni.

A sok *Lukács-féle* kombinációban érdekes hír gyanánt terjesztették déli előtt a Házban, hogy *Lukács László* tegnap *Wekerle Sándor* miniszterelnököt is felkereste, akivel három óra hosszáig tárgyalt.

A döntő hét.

*Lukács László*nak *Justh Gyulával* folytatott tanácskozásáról egyik estilap ezeket írja:

Vasárnap megkezdődött a magyar politika nagy hete. Ezen a héten minden bizonynyal eldől a hónapok óta huzódó válság sorsa. *Lukács László*, aki a király bizalmi embere, küldetéséhez híven, vasárnap délután megkezdte a tárgyalásokat a pártok vezetőivel a kibontakozás előkészítése dolgában.

Lukács tegnap reggel ujságírókat fogadott lakásán. Lényeges nyilatkozatokat nem tett. Délben a Nemzeti Társaskörbe hajtatott, ahol félóránig időzött. Itt hosszasan tanácskozott *Rosenberg Gyula* velt szabadelvű párti képviselővel. *Lukács*nak *Rosenberg*gel való tanácskozása mögött magasabb vonatkozású titok is rejlett, aminek megfejtése még a délután folyamán megtörtént. *Lukács László* délután *Justh Gyulával* találkozott *Rosenberg Gyula* lakásán. *Rosenberg*nek, mint a *Gresham* biztosító társaság ügyészének a *Gresham-palotában* van a lakása s ilyenformán a találkozás helye nem volt minden pikantéria nélkül való.

A tanácskozás, melyet a két államférfi folytatott egymással, közel két óra hosszat tartott. A lényegéről semmi sem szivárgott ki, mert *Justh Gyula* vasárnap este nem látogatott fel a függetlenségi pártkörbe. A beavatottak tudni vélik, hogy *Justh* mereven ragaszkodott az önálló banknak terminusos megvalósításához. Noha közte és *Lukács* között véglegesen nem szakadt meg a tárgyalások fonala, — egyelőre a megegyezés nagyon is kétséges.

A házelnökök a királlyal.

Bécsből táviratozzák: Ófelsége ma déli 1 órakor fogadta a Ház elnökének, *Gál Sándor*nak és alelnökének, *Rakovszky Istvánnak* tiszteletgését. A király mindkettőjüket nagyon kegyesen fogadta.

Gál Sándortól megkérdezte, hogy mióta képviselő és melyik kerületet képviseli.

Rakovszky Istvánnak azt mondta, örül, hogy újból megválasztották a képviselőház elnökévé.

— Igen terhes feladat hárul most önökre, jegyezte meg a király — Gálhoz fordulva.

— Igen — válaszolt Gál Sándor — de az elnökség feladatát nagyon megkönnyíti az, hogy minden magyar politikus tudja, mivel tartozik a Ház méltóságának.

Heten vagyunk.

Nyomor-krónika.

— Fővárosi levél. —

A budapesti, dunai kerületi kapitányság gyermekrendőrségi szakosztályán naponta sok súlyos eset kerül eljárás alá. Látszóan kicsiny dolgok, csavar-gás, néhány korona eltolvajlása és más efélék, de szociális szempontból és egyéni vonatkozásukban a legsúlyosabb jelentőségűek. Az, a melyről itt lesz szó, látszólag a legjelentéktelenebb, de valójában a legjelentősebb. Olyan jelentős, hogy minden legcsekélyebb mozzanatát leírom. A mi leszűrődik belőle, azt mindenki maga mondja meg majd, ha ideje és alkalmá lesz rá — a társadalomnak. Mert mi emberek, egyenként nem is vagyunk olyan rosszak, mint a hogyan rólunk állítatják, hanem úgy egy csoportban, a mikor a társadalom vagyunk, akkor bizony mindazt megérdemljük, a mit a hírlapíró, a regényíró és a drámaíró urak ránk olvasnak. Ime a történet:

A fogalmazó barna papirost vesz elő, azon mind kihágó emberek neve van fölírva, valami huszonhárom. A tisztelendő káplán ur és a tanító ur küldte be az iskolaszékhez, az iskolaszék az elüljárósághoz, az elüljáróság a kerületi rendőrkapitánysághoz, a rendőrkapitányságok a gyermekrendőrséghez. Végre helyben van a cédula. Már a tizenegyedik sorszámot tárgyalja a fogalmazó. Két apró kis gyerek áll előtte és az apjuk, Lasenberger János gyári munkás és kilenc éves Pista s tizenegy éves László fia. Még van azonban rajtuk kívül négy kik részben már, részben még nem járnak iskolába. A László és a Pista pedig sem már, sem még nem járnak iskolába, hanem most, ez idő szerint nem mennek. Éppen ez a vád. Mindegyik gyermek kilencvenhat órát mulasztott, a mi, ha szigorúan vesszük a dolgot, százkilencvenkét kihágási eset.

Előbb a nacionalét kell fölvenni a jegyzőkönyvbe. Lasenberger János a galíciai Golvovicra való illetőségű, ev. ref. vallású, gyári munkás, lakik V., Levente-utca 10., III. emelet, 71/a ajtószám. Az ajtószám törtje azt jelenti, hogy a szoba baloldali részében lakik ő, a szoba jobb felében, a 71/b-ben más lakik.

Lasenberger János már megtanult magyarul, ha törve beszéli is, a két gyerek pedig már csak magyarul tud. Most a gyerekek születési évét kell bediktálni s ez egy kissé nehezen megy:

— A legidősebb leányom akkor született, mikor elárverezték a házat Golvovicra. A második, mikor az első himlőbe esett, a harmadik, ez a Laci, a mikor nem tudtam munkát kapni és Pestre jöttünk, a negyedik a Pista, akkor született, mikor a gyárból elbocsátották, mert már gépek hordják a zsákot, az ötödik akkor, mikor kidobták a Lehel-utcai lakásból, hogy annyi gyereket nem engednek, a hatodik óta nem tud dolgozni a feleségem.

A fogalmazónak jókora türelemre volt szüksége, a mig a nyomoruság kalendáriumának az egyéni dátumait Gergely pápa rendes sablonjára tudta ráhuzni. De hát most itt a vád, miért nem mennek a gyerekek iskolába? Mióta nem járnak?

— Kérem szépen tekintetes ur, a mióta ez a hideg idő van. Nincs topánkájuk. Nem küldhetem meztláb, falun jó, falun a föld meleg, de a kövezet az nagyon hideg, itt nem lehet meztláb járni decemberben.

Közbeszölt a kisebbik fiu:

— Rendőrkapitány bácsi, tessék engem az iskolába küldeni, apám nem enged, hiába sírok.

És az apjuk azt is beismeri, a gyerekek szeretnek iskolába járni, a falat is tolerajazzák meg u betűvel, a ház mestertől már szidást is kapott, hogy fertálykor baj lesz, de hát cipő nélkül még sem lehet őket iskolába engedni. Ide is kölcsön kérték a cipőt a gyerekeknek.

— Hát mikor lesz cipő, jó ember?

— Mikor munka lesz, kérem.

Ennek a Lasenbergernek minden időmeghatározása nagyon bizonytalanul ingadozik.

— Most, hogy nincs munka a gyárban — folytatja tovább — napszamba járok el, de csak két korona ötvenet keresek, a feleségem mosóné volt, a Krakauer nagyságánál, a Váci-úton és nagyon szertettek, de most meg van dagadva mind a két lába, úgy hozták haza a múlt hónapban, összeesett a teknő mellett. A legidősebb leányom keres még valamit, de sok a házbér.

— Mit fizet a félszoba konyháért?

— Hetenkint hat korona ötvenet.

A fogalmazó ceruzát vesz a kezébe: egy évben egy ilyen szegény ember többet, mint háromszáz koronát fizet.

Föláll, kihirdeti az ítéletet: fölmenti Lasenberger Jánost, de figyelmezteti, hogy küldje iskolába a gyerekeket. Aztán még szépen beszél hozzá: látta, a gyerekeknek legalább írni, olvasni, számolni meg kell tanulniuk.

Ez a szegény ember kifelé indul az ajtón, a hét gyerekkel, a kiknek az egész dolog nagyon tetszett és a kik kölcsönkért cipőben és felső kabát nélkül nevetgéltek az élet nyomoruságán. De az apjuk egy könyvet törölt ki a szeméből, talán örömeben és hálából, hogy a rendőrfogalmazó jó volt és nem büntette meg százkilencvenkét kihágásért.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Cassanova, operett, Nyáray Antal felléptével. (C bérlet.)

Szerda: Színészvár, operett, Nyáray Antal felléptével. (A bérlet.)

Csütörtök: Troubadour, opera, Mezey Andor felléptével. (B bérlet.)

Péntek: Délután: Hófehérke, tündérrege.

Szombat: Délután: Csöppség, vígjáték. Este: Elvált asszony, operett. (C bérlet.)

* A „Tilos a csók” premérja. Vasárnap, karácsony második napján premier lesz az aradi színházban. Akkor mutatják be Pásztor József és Vincze Zsigmond nagysikerű operettjét, amely Budapesten a Király Színházban állandóan műsoron van.

* Eladott Diószeghy-képek. A Diószeghy-tárlaton kiállított képek nagyrészét már megvásárolta a város műértő közönsége. Eddig a következő című képek keltek el: Vására menő dézsás, Erdőgégés, Dóznai paraszt, Álgvesti kastély, Utcasorok Vojvogyenből, Májusban, Gurbai cigányviskó, Kurtakéri részlet, Nyárfák, Szent-András éjjelén, Álgvesti utca. — A tárlat még néhány napig lesz nyitva.

* Hófehérke. Pénteken délután diszes gyermekelőadás lesz. Ez alkalommal a Hófehérke és a hét törpe című látványos tündérrege kerül színre.

* Sándor Erzsí hangversenye. Híre járt Aradon, hogy az Operaház kiváló művésznője, Sándor Erzsí legközelebb a színházban fog fellépni. Az tény, hogy Sándor Erzsí fel fog lépni Aradon, de ez a hangverseny nem a színházban, hanem a Fehér Kereszt szálló nagytermében lesz. Ritka műélvezetben lesz része az aradi közönségnek és igazán szerencsésnek mondható, hogy az Operaház igazgatója megengedte a művésznőnek, hogy vidéken fellépjen. Sándor Erzsí eddig még vidéken nem

hangversenyezett és ifj. Klein Mór cég az első, amelynek sikerült a kiváló művésznőt egy hangversenyre megnyerni.

* Dienzi Oszkár Aradon. Az Aradon jól ismert zongoraművész és komponistát alkalmunk lesz viszontlátni s művészetében újra gyönyörködni. Dienzi Oszkár kíséri ugyanis Culp Juliát, a világhírű énekesnőt január 9-iki hangversenyén. Dienzi vendégszereplését kétségtelenül örömmel fogadja a közönség. Az estélyre szóló jegyek legnagyobb része már elfogyott; a még hátralévő helyekre előjegyzéseket elfogad Weisz Leó-cég. Telefon 230.

* Országos színházi műsor. Az ország nagyobb vidéki városainak e heti műsora a következő: **Kolozsvár:** Hétfő: A Szevillai borbély (Yvonne de Trévillle bucsufőlépése. Részben és mérsékeltan föl-emelt helyárrakkal.) Kedd: János vitéz. Szerda: Cox és Box; II. Ballet III. Vera Violetta, Sebesi Tessie, a m. kir. Operaház prima ballerínája és Bráda Ede, a m. kir. Operaház magántáncosa, vendégjátéka. Csütörtök: Tiszturak a záróban és Ballet. (Sebesi Tessie a m. kir. Operaház prima ballerínája és Bráda Ede a m. kir. Operaház magántáncosa bucsufőlépése. Péntek: d. u.: Jánoska. (Gyermekelőadás.) este: Nincs előadás. Szombat: d. u.: Taifun, este: Dollár királynő. Vasárnap délután: Gyimesi vadvirág, este: Erdészleány. Hétfő: Mária Magdolna, előszór. Kedd: Mária Magdolna. **Szeged:** Hétfő: Tilos a csók. Kedd: Szulamit, Radó Anna vendégfőléptével. Szerda: A botrány. Bemutató. Csütörtök: A botrány. Péntek: Szünet. Szombat d. u.: Kurucz Feja Dávid. Szombat este: A dollárkirálynő. Vasárnap d. u.: A gyimesi vadvirág. Vasárnap este: Tilos a csók. Hétfő: Nők harca. **Temesvár:** Hétfő: Rip van Winkle. Kedd: A kis boszorkány. Szerda: Liliom, Csütörtök: A vasgyáros. Péntek: Szünet. Szombat d. u.: Színészvár, este: Az erdészleány. Vasárnap d. u.: A gyimesi vadvirág, este: Tilos a csók. (Bemutatóelőadás.) Hétfő: Tilos a csók. **Nagyvárad:** Hétfő: Sasfiók. Kedd: Sasfiók. Szerda: Sasfiók. Csütörtök: Elvált asszony. Péntek d. u.: Peleskei notárius, este: Nincs előadás. Szombat d. u.: Baba, este: Sasfiók. Vasárnap d. u.: Buridán számára, este: Tatárjárás. **Kassa:** Hétfő: Mária Magdolna, Kedd: Vera Violetta. Szerda: A csókkirály. Csütörtök: Az egér. Péntek: Nincs előadás. Szombat: két előadás; d. u.: 3 óraker A császár katonái, este: Táncos huszárok. Vasárnap d. u.: 3 óraker Angot asszony leánya, este: Az erdészleány. Hétfő: előszór: Vakmerő játék. Színmű. Kedd: Vakmerő játék. **Miskolc:** Hétfő: Szenes legény, szenes leány és Pillangó kisasszony. Kedd: Vig özvegy. Szerda: Az erdészleány. Csütörtök: Monna Vanna. Péntek d. u.: Tatárjárás. Szombat este: Színészvár. Vasárnap este: Színészvár. **Győr:** Hétfő: Ember tragédiája. Kedd: Ember tragédiája. Szerda: Albert herceg. (Ujdonság.) Csütörtök: Albert herceg. Péntek: Nincs előadás. Szombat d. u.: Tatárjárás, este: Elvált asszony. **Szabadka:** Hétfőn: A férj vadászni jár. Kedden: Hódító keringő. Szerdán: Hódító keringő. Csütörtökön: Mária Magdolna. Pénteken: Karácsony — szünet. Szombaton délután: Piros bugyelláris. Szombaton este: Gül Baba. Vasárnap délután: Cigánybáró. Vasárnap este: János vitéz. **Kecskemét:** Hétfőn: Kuruzsló. Kedden: Hajduk hadnagya. Szerdán: Elvált asszony. Csütörtökön: Sasfiók. Pénteken délután: Koldus gróf. Szombaton délután: Ripp Ripp. Este: Karácsonyi álom. Vasárnap este: Próbaházasság. **Debrecen:** Hétfőn: Tilos a csók. Kedden: Tilos a csók. Szerdán: Tilos a csók. Csütörtökön: Tatárjárás. Pénteken délután: Hüvelyk Matyi, gyermekelőadás. Szombaton délután: Felhő Klári, este: Vig özvegy. Vasárnap délután: Elvált asszony, este: Iglói diákok.

* A karácsonyi napilapok már most előjegezhetők Weisz Leó cégnél, mely gondoskodott arról, hogy az ünnepi lapszámok igen nagy számban álljanak a közönség rendelkezésére. A tolongás elkerülésére az előjegyzés már most ajánlatos.

* Beatrice Cenci. A bűnös asszonyok kriminológiájában örök időkre nevezetes szerep jut a szép férjgyilkosnőnek, Beatrice Cencinek, akinek babonás szépsége majdnem megingatta a pápa trónját. A közvélemény erélyesen követelte a szép bűnös kivégzését és a kiáltó népakaratnak engedelmességni kellett. Beatrice Cenci drámáját korhű mozgóképben mutatja be keddi új műsoron az Uránia színház és a közönség, mely annyit olvasott ujabban Steinheilné és Haverda Mariska bűnpöréről, bi-

zonyára érdeklődéssel fogja megnézni a történelmi nevezetességű bűnös asszony történetét. Szerdán este fel 9 órakor nagy művészi érdekességű előadást tart az Uránia. Zellner Sándornak, a kitűnő karmesternek irányításával előadja a katonazenekar Haydn klasszikus oratóriumát, Jézus szenvedéseit. A zenei remekmű méltó zenekísérettel szolgálta a Jézus élete és halála című bibliai drámához, melyet közki-vánatra tüzött ki előadásra az Uránia igazga-tósága. 791

Véres kardpárbaj.

Tanár és tűzfőhadnagy afférje.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20

Súlyos kimenetelű kardpárbaj volt ma délelőtt — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a budai főút 68. szám alatt levő lovassági lakta-nya lovagló termében. Tettei Emil fővárosi ta-nár és Venczel Rudolf tűzfőhadnagy egy uri-leány miatt összeszólalkoztak és a segítők pár-bajban állapodtak meg. Először pisztolypárbaj-ban történt megállapodás, de azután Venczel se-gédei megtudták, hogy a tanár céllövő bajnok és így egyenlőtlen erővel mennének küzde-lembe. Erre a kardpárbajt határozta el; Ven-czel főhadnagy kitűnő vívó hírében állott s mindenki azt remélte, hogy a tanár súlyos se-besüléseket fog szenvedni. Azonban másként történt.

A felek rendkívül hevesen esaptak össze. Állítólag a vezetőségét háltot kiáltott már, amikor Tettei kétszer is lecsapott ellenfelére, aki szintén vagdalkozott még a hált vezényszó után is. A főhadnagy a feje tetején és a halánté-kán 8—10 centiméter hosszú sebet kapott. A halántéksebet rendkívül súlyosnak mondják. Venczel ájultan esett össze és azonnal a katonai kórházba kellett szállítani. A halántéksebtől ketté vágta a kard és meg kell operálni. A tanár sértetlen maradt.

A főhadnagy egyik segédje, Kucsera Ala-jos szabálytalansággal vádolta meg a tanárt s ebből összeszólalkozás támadt, amelynek alkal-masint újabb párbaj lesz a következménye. A felek már kölcsönösen provokálták egymást. Érdekes főlemlteni, hogy néhány héttel ezelőtt ugyanebben a lovaglótérben akartak kard-párbajt vívni. Egy altiszt borotvaélesre köszö-rülte ki a kardokat, amelyeknek láttára a felek hirtelen kibékültek a vérontás előtt. Most is ugyanaz az altiszt köszörülte ki a kardokat, szin-tén nagyon élesre, abban a reményben, hogy a borotvaszerű kard láttára a felek majd kibé-külnek. Ez azonban most nem következett be.

MULATSÁGOK.

(=) Művész-estély a Fehér Keresztben. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a január elsejei művész-estély iránt, amely a Fehér Kereszt disztermében a „Gutenberg” Dalkör által lesz megtartva. Az es-tély iránt való érdeklődést fokozza az a körülmény, hogy azon Dióssy Nuszi és Leóvey Leó, az aradi „Nemzeti Színház” művészei, azonkívül Szalay Aranka zongoraművésznő, valamint Csányi Mátyás, a színház karmestere vendégszerepelnek a legjobb számokkal, amit már ösmer a közönség a rende-zőség által kibocsátott meghívókból. Az estélyen a konferenciák szerepét Schulik Kálmán, a „Függet-lenség” belmunkatársa tölti be. Műsor után tánc következik. A hangversenyre megváltott jegyek a táncmulatságra is érvényesek. A zenét Albert Pé-ter zenekara szolgáltatja. A rendezőség ezután is kéri a közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre váltsák meg, hogy a zavar elkerültesse. Jegyek még kaphatók az összes aradi nyomdáknak, vagy az estélyen a pénztárnál. A táncmulatság sikere érdekében egy 150 tagú rendezőség buzgalkodik s már ez is biztosítja, hogy az estélyen résztvevők kellemesen fognak mulatni. Helyárak (előre váltva): Főntartott hely I-ső sor 2 korona 40 fillér, II—IV-ik

sor 2 kora, személyjegy 1 korona 20 fillér, csa-ládjegy (3 személyre) 3 korona. Este a pénztárnál személyjegy 1 korona 60 fillér, karzat 60 fillér.

Az agyonlőtt házmester.

Felmentették a gyilkost.

Távirati tudósítás.

Arad, dec mber 20

Nagy riadalmat okozott az idén május hó elején a fővárosban Boros János viceházmester, aki a Nagykörönd-utca 4. számú házban volt alkalmazva. Nevéhez illő állapotban a fe-lesejét ütötte-verte s a szerencsétlen asszony jajveszékélése nagy tömeget esdített össze a ház előtt, akik felháborodva hallgatták a ke-gyetlenkedő ember dühöngését. Nehányan bele is avatkoztak a dologba, de ez a részeg vice-házmestert csak jobban felbőszítette, mert re-volvert ragadott s mindenkit lelévélssel fenye-getett, aki közelébe jön.

Ilyen válságos helyzetben érkezett a ház udvarára Balog F. György 1047. számú rendőr, de őt is ráfogta Boros a revolvert. Mivel a rendőrnél nem volt forgópisztoly, kénytelen volt a kapu alá menekülni, majd kiment az utcára s az ott egybegyűlt kíváncsi emberektől kért valami fegyvert. A tömegben ott volt Hacsek Ervin fiatal nagykereskedő, aki látva a rendőr szorongatott helyzetét, átadta neki a sa-ját Browning revolverét.

Balog rendőr a fegyverrel együtt újból bement az udvarra, ahol Boros forgópisztolyá-val a kezében garázdálkodott s mikor a rend-őrt maga felé közeledni látta, ráfogta a fe-gyvert. A rendőr szintén felemelte a kölcsönka-pott Browningot, de ijedten tapasztalta, hogy nem tud a különös szerkezetű löszerszámmal bänni. Behívta Hacsekét, aki átvéve a fe-gyvert, magyarázni kezdte a rendőrnél, miké-p kezelje azt. E közben közeledtek Boros elé, aki látva, hogy lefognák, beváltotta a szavát s a Hacsek társaságában előrenyomuló rendőrré létt.

A lövés hallatára Hacsek szintén felkapta az épp a kezében levő Browningot s ráült a garázda viceházmesterre. Hacsek lövése talált s Boros holtan rogyott össze az udvar kö-vezetére.

Hacsek ellen a királyi ügyészség szándékos emberölés miatt eljárást indított s letartóz-tatta a fiatal nagykereskedőt. A vádtanács azon-ban elfogadta Hacsek ama védekezését, hogy életveszélyes helyzetben s jogos védelemben használta fegyverét s szabadlábra helyezvén őt, megszüntette az eljárást. A királyi ügyész-ség felfolyamodására azonban a budapesti ki-rályi tábla vád alá helyezte Hacsek Ervint szándékos emberölés büntette miatt s ma tár-gyalta az érdekes bűnügyet Minkovich Lajos dr. bíró elnöklésével a budapesti büntető tör-vényszék esküdtszékében, ahol a vádlott vé-delmét Vázsonyi Vilmos dr. látta el. Az es-küdtek nem bűnösnek mondták ki Hacsekét, akit a bíróság a verdikt alapján felmentett.

VIDÉK.

Ópécska közgyűlése. Ópécska község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén elha-tározta, hogy az írnokoknak, esküdteknek és a rendőrségnek drágasági pótlék címén 2000 ko-ronát folyósít január hó 1-től számítva. A tervbe vett második ártézi kut furását nem sza-vazta meg azzal az indoklással, ha látják, hogy Magyarpécska szomszédközség csak egyet furat (ott nincsen egy sem), akkor ók szívesen furatják a másodikat. A villanyvilágításra vo-natkozólag elhatározta, hogy a szerződésben álló vállalkozó-cég azonnal nyilatkozzék, haj-landó-e szerződését betartani, ellenesetben arra kényszeríteni fogják.

Gyilkos merénylet a Boros Béni-téren.

Véres vasárnap.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20

A vasárnap, a rövid nappal, a korai sötét-ség, az alkohol és a nyomor, a hétfőn iródo-rendőri krónikákban az „ánnepnap” bűnöknek ismét egész sorát jelentik. Zajos, mozgalmas éjszakája volt az aradi rendőrségnek vasárnap-ról hétfőre. A detektívek majd minden félórá-ban állítottak elő vérengző késelőket s berugott verekedőket; azonkívül sűrűn tettek jelentést a betörések ismeretlen tetteseinek kézrekeríté-sére megindult nyomozás eredményéről. Az este hurokra került egy rendkívül veszedelmes alak is.

Stelezner Ferencnek hívják a veszedelmes embert. Örökre ki van tiltva Aradról, rovott-multu, dologkerülő csavargó. Többször volt bü-netve már szándékos emberölés kísérlete miatt. Néhány évvel ezelőtt a városligetben, a kis-erdő környékén szóváltásba eredt egy pajtásá-val, akit nyakon szurt, vállára vett és beledo-bott az élővízeatornába. Tavaly egy embert hasbalőtt. A törvényszéken azt vallotta, hogy azért lötte meg az illetőt, mert meg merte szó-lítani. A törvényszék elrendelte elmeállapotá-nak megvizsgálását és örültnek nyilvánították.

Tegnap ismét visszatért Aradra. Délután több kocsmában megfordult és erősen bepá-linkázott. Este kilenc órakor a Boros Béni-téren találkozott Panadán Vazul nevű napszá-mossal, akivel együtt állott régen a törvény előtt valami lopás ügyből kifolyólag.

— Tolvaj, te loptad el a 32 koronát, — kiáltott Stelezner öreg cimborájára, aki azon-ban nem hagyta szó nélkül a fájó emlékek fel-idezését és ott a nyílt utcán szörnyen össze-szidta a barátját. Ez torkon ragadta az öreget, földre teperte és egy késsel hat súlyos sebet ejtett rajta. A megtámadott segélykiáltására Geczky Vilmos kereskedő segéd sietett oda. Stelezner látva, hogy ellenfele már eszméletét veszti a vérvesztés miatt, Geczky ellen for-dult és ezt kezen szurta. Teljes nyugalommal bevárta, míg a rendőr elő került, aki őt letar-tóztatta. Panadánt pedig a kórházba szállí-tották.

Szándékos emberölés kísérlete miatt tar-tóztatta le ma reggel a rendőrség az önként jelentkező Hanga Demetert, aki haragosán, Jovanov Györgyön ejtett életveszélyes sebet.

Jovanov, akit súlyos sebesüléssel szállítottak tegnap este a kórházba, ahol eszméletlenül fekszik, nem volt még kihallgatható s a letar-tóztatott késelő vallomása szerint ő az okozója az esetleges elpusztulásának.

Körülbelül három héttel ezelőtt egy mulat-ságon találkozott Jovanovval, ahol egy leány miatt összeszólalkoztak, birokra keltek, majd Hanga több sebből vérezve ott maradt eszmé-letlenül a csatatéren. Nem tett feljelentést rivá-lisa ellen, hanem elhatározta, hogy megfizet a gyalázatért.

Tegnap délután ismét találkoztak a Casa-nalában tartott mulatságon, táncoltak mind-ketten azzal a leánnyal, aki miatt ellenségekké váltak, de nem beszéltek egymással. Este Jova-nov a Fejsze- és György-utcák sarkán várta Hanga-t, oda lépett hozzá és bocsánatot kért tőle a multkori bicskázásért. Felszólította, hogy fo-gadja barátjának.

— Eredj tőlem, mert leszurlak, — fe-lelte ez.

Szóváltás keletkezett és Hanga beváltotta fenyegetését. Ellenfele fején és nyakán több életveszélyes szurást ejtett.

A késelés után megszökött és csak ma reggel jelentkezett a rendőrségnek, ahol letartóz-tatták.

Az Aradi Közlöny.

Karácsonykor huszonötödik évfolyamába lép az Aradi Közlöny, a vidék legelterjedtebb politikai napilapja. Ez alkalomból a szerkesztőség a rendes karácsonyi számnál nagyobb

jubiláris lapot

készít, amelynek ára azonban most is

tíz fillér (5 krajcár)

lesz.

A lap nagyobb terjedelmére való tekintettel, a kiadóhivatal úgy intézkedett, hogy a lapot korán reggel pontosan megkaphassák a helybeli előfizetők. A vidéki szétküldésekre is különös gondot fordít a kiadóhivatal. Már előre intézkedés történt, hogy a postának karácsonyi nagy forgalma ellenére az Aradtól legtávolabb eső községekbe is eljuthat karácsony első napjára

az Aradi Közlöny

jubiláris kiadásának

teljes példánya.

Az Aradi Közlöny előfizetési ára a régi marad:

Vidéken:

Egy évre 28 kor.
Egy hónapra 2 kor. 40 fill.

Helyben:

Egy évre 24 kor.
Egy hónapra 2 kor.

A kiadóhivatal.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szelle József ügyei. Megírtuk annak idején, hogy Herbster Károly cég, ügyvédje Kelenyi László dr. útján panaszt adott be az aradi királyi törvényszékhez. Herbster Károly előadta panaszában, hogy vekkel ozelelt Szele József ügyvédet egy 1022 korona 62 filléres követelés behajtásával bízta meg, de Szele nem számolt el követelésével. Szele a panaszjárás folyamán azt a kifogást terjesztette elő, hogy az ügy ellene elévült, mivel ő már tíz év óta az ügyvédi kamarai lajstromból hiányzik és ez óta ügyvédi gyakorlatot nem folytat. A nagyváradi királyi ítélőtábla ma leérkezett végzésével Szele Józsefet kifogásával elutasította.

§ Prielle Kornélia házassága. A fővárosi lapok annak idején erős támadásban részesítették Rozsnyai Van der Hoske Kálmánt, mikor kitűdött, hogy annyira behálózta Prielle Kornéliát, a Nemzeti Színház egykor ünnepeit művésznőjét, hogy ez feleségül ment hozzá. Rozsnyai Jónak látta pert indítani több hírlapíró ellen, de a budapesti törvényszék — mint megírtuk — valamennyi hírlapírót felmentette. A felmentésen kívül még a törvényszék az ítélet indokolásában a következő érdekes dolgokat mondja:

A tényállás alapján meg kellett állapítani, hogy a vádlottaknak sikerült bizonyítaniok a főmagánvádlónak azon minden erkölcsi alapot nélkülöző ténykedéseit és magaviseletét, amiket ők a hírneves művésznő személyére való tekintettel, közérdekből jogosan tettek bírálat tárgyává és a melyek az inkriminált cikkek főtartalmát képezik. Ugyanis ha valaki, mint a 30 éves főmagánvádló, egy szélütött és 80 éves, lelkileg összerokadt nő gyöngye ellenállását arra használja fel, hogy ezzel egy, a nemi szempontból abnormisnak nevezhető életre, házasságra lépjen, azzal a céllal, hogy magát annak életében vele kitarassa, holta esetére pedig örökösévé tétesse, akkor ez a cselekménye nemcsak természetellenes, de az erkölostelenség jelenségeit is teljesen kimeríti és ha ilyenről a vádlottak azt írják, hogy kalandos multu, mindenre kész, nemcsak a valóságot irták, de tartoztak is írni, mert a hírlapíróknak kötelessége van,

kötelessége, amely egyenesen őt jelöli ki arra, hogy az ily esetet a nagyközönség előtt feltárja és rámutasson az ilyen egyénre és óvja meg tőle rámutat, akik előtt személye még nem ismeretes. S ha ilyenkor erősebb kitételeket használ, az sem tudható be neki, mert erkölcsi alapon áll, míg a főmagánvádló tetteinek az egoizmus a rugója, amelynek szem előtt tartásával ellentétbe helyezte magát a társadalomban kötelező erkölcsescei, sőt egynémely cselekedetében még a fennálló törvénnyel is jogos kritikára alapot maga szolgáltatott.

Elfogták a megszökött rabot.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20

Nagy feltűnést keltett e hónap ötödikén egy veszedelmes rabnak a budapesti ügyészségi fogházból való szökése. Mint akkor jelentettük, a vizsgálati foglyok rendes déli sétájukat végezték be, amikor a sorból hirtelen kivált Kocsvai József több rendbeli betöréses lopással vádolt vizsgálati fogoly, pár pillanat alatt átugrott a nyitva levő ajtón a másik udvarba, ott macskaügyességgel felmászott a vilálmárhító sodronyán a félemeletre, ahol végig rohanva, a sólyom-utcai oldalon kiugrott az utcára. A járókelők egy darabon üldözték, de a gyors lábu fiu hamarosan eltűnt üldözői elől.

A rendőrség azóta nyomozta a merész szökevényt, míg tegnap éjszaka sikerült is megtalálni. Vér János rendőrelőőr Malavánszky János és Andrásik József rendőrökkel az éjszaka rendes őrjáratukat tartották a Ferencváros külső részében. Sorra járták a korcsmákat a közben benéztek Gengl Lajosnak a Viola-utca 15. szám alatti korcsmájába is. Vér, amikor körülnézett a mulatozók között, hirtelen egy fiatalemberben ismerőst vélt felismerni. Jobban szemügyre vette s ekkor látta, hogy az Kocsvai József, az ügyészség fogházából megszökött rab, akit a kiosztott fénykép után ismert fel. Az ellenőr tudta, hogy mindenre elszánt, veszedelmes emberrel van dolga, anélkül, hogy szólt volna, a két rendőrrel hozzá ugrott és mielőtt ez védekezhetett volna, lefogták s csak ezután kiáltott az ártalmatlanná tett emberre:

— Maga Kocsvai József, a fogházból megszökött rab. A törvény nevében felszólítom, engedelmességed.

A fiatal ember hevesen tiltakozott.

— Én nem vagyok Kocsvai. Békés polgár vagyok! Budapesten már szórakozni se lehet! Majd esendesebb lett.

— Engedjenek el. A belső zsebemben van az igazolványom. Igazolom magam! — mondotta és mindenáron a belső zsebébe akart nyulni.

A rendőrök azonban nem engedték el. Vér nézte meg, hogy mi van a belső zsebében. Igazolvány helyett egy tizenkét milliméteres megtöltött revolvert talált. A betörőt bevitték a főkapitányságra, ahol megmotoszták. Több tolvajkulcsot és feszítővasat találtak a zsebében. Volt nála Fuchs H. váltóháza részéről kiállított Kocsis Sándor névre szóló utazó-ügynöki igazolvány.

A főkapitányságon már beismerte, hogy ő Kocsvai. Elmondotta, hogy szökése óta a külvárosok korcsmaiban és éjjeli menedékhelyein bujkált. Arra a kérdésre, hogy hol szerzett pénzt, így válaszolt:

— Amikor a nyáron elfogtak, a nadrágom belésébe varrtam ötvea koronát. Nem vettem észre a letartóztatásomkor. Most, hogy megszökötem, kibontottam a pénzt és abból éltem.

A rendőrség letartóztatta Kocsvait, s most kutatja, merre járt azökése óta és mit csinált?

HIREK.

Szerelmi dráma egy budapesti szállodában.

Távirati tudósítás.

Arad, december 20.

Szombaton délután egy elegánsan öltözött fiatalember és fiatal leány állítottak be Budapestén a Murányi-utca 53. szám alatt levő Stefánia-szállodába és szobát béreltek. A bejelentő lapot a fiatal ember töltötte ki. Ezeket írta rá: „Kegéczi Sándor kereskedő és nővére Esztergomból.”

A szobájukban vacsoráztak. Ezután magukra zárták az ajtót. Vasárnap délelőtt 11 óra tájban a fiatalok szobájából két egymásután eldördülő revolverlövés zaja hallatszott. Rendőrt hívtak, betörték az ajtót s a fiatalokat a pamlag előtt a földön fekvő, vértől borítva találták. Ertesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentők megállapították, hogy a nő meghalt. A golyó a bal mellébe furódott és a szívért érte. A fiatalember is a mellébe lőtt, de még élt. Elvitték a Rókus-kórházba. A rendőri bizottság konstataálta, hogy az ifju pár közösen elhatározott szerelmi dráma áldozata. Először a fiatalember lőtte le a leányt, azután magára lőtt. Csak a fiatalember kilétét tudták megállapítani egy nála talált villamos bérletjegyből. Az ifju Máhler Ervin, 22 éves napidijas.

A nőről csupán annyit tudtak, hogy varrónő. Négy levelet hagytak hátra. Máhler Károlynak, Máhler Emilnek Batthyány-utca 3. sz. alá, Kiss Henriknek Váci-körut 46. sz. alá és a rendőrségnek. Az utóbbi levél szószerinti tartalma a következő:

„Halálunk oka után ne is tudakozódjanak, hisz az oly mindennapi. Önöknek elég annyit tudni, hogy közös elhatározással mondunk búcsút az életnek. Még csak az a kérésünk, hogy fel ne boncoljanak. Tisztelettel Máhler Ervin.”

— Uj királyi tanácscs. Budapesti tudósítónk jelenti: A király Zichy Aladár gróf előterjesztésére várhelyi Rósa Izsó dr. szegedi gyakorló ügyvédnek, a szegedi izr. hitközség és az ügyvédi kamara elnökének a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. Rósa dr.-nak nagy érdemei vannak Szeged ujáteremtésének nehéz munkájában.

— A német császár Angliában. Berlinből jelentik: A Morning Post híradása szerint Vilmos császár a karácsonyi ünnepek után látogatást szándékszik tenni az angol királyi párnál Sandringhamban. A császár torokbaja újból jelentkezni látszik és minthogy az angol klíma igen jó hatással van közérületére, körülbelül három hétig maradna Angliában. Nem hiszik, hogy a császár ott tartózkodása alatt Londonba elmenne. Berlinből jelentik: A Morning Postnak ez a híradása egyelőre korai. A császár jelenleg igen jó egészségnek örvend. A tegnapi ebéden, melyet Sir Kassel Ernest tiszteletére adott s amelyen a kancellár és egyéb fő politikai méltóságok vettek részt, a császár megemlítette, hogy amennyiben a körülmények megengedik, szívesen elmenne a télen Angliába, mert az angol téli klíma igen jó hatással van rá.

— Román papok — román lapok ellen. Budapesti tudósítónk jelenti: Az agresszivebb román lapok az utóbbi időben heves támadásokat intéztek két román főpap: Metianu János metropolita és Pap I. János aradi püspök ellen. Az erdélyi román papság egy része Szászvárosban ma ülést tartott, amelyen kimondották, hogy elítélik a támadásokat és felhívják hívőiket, hogy ezeket a román lapokat ne támogassák.

— Szathmáry Gejza kolostorban. Az előző pécsi plakébanosnak, Szathmáry Gejának ügyében most már alighanem végleg lezáródtak az akták. Szathmáry tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt eltűnt plakébanjáról, ahol a püspök rendelkezésre fogantositott vizsálat; kisebb-nagyobb szabálytalanságokat és hiányokat fedezett fel. A plakébanos hosszas bolyongás után Makóra költözött és ott várta be ügyének eldöntését. Csernoch János csanádi püspök a napokban hozta meg döntését, amelyv szerint a fegyelmi eljárást megszünteti Szathmáry ellen, de arra utasítja, hogy kolostorba vonuljon. Szathmáry Gejza most fel is vésztette magát a szegedi alsóvárosi Szt. Ferenc-templom kolostorba és a plakébanosi állásáról önként lemondott. A pécsi plakébanosi állását már nem sokára be fogják feltölteni.

— A Kossuth-asztaltársaság ülése. A Kossuth Lajos-asztaltársaság ma este a 88-as vendéglőben Nagy Kálmán elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen a tagok igen nagy számban jelentek meg és lelkes óvációban részasettek úgy az elnököt, mint Schwarz Zsigát, akiknek az aradi Kossuth szobor létesítése körül szerzett érdemeiért egy-egy diszes ezüst-serleget adták át. Az elnöknek Thumó Lajos alelnök nyújtotta át lelkes beszéd kíséretében az ajándékot, amit Nagy Kálmán meleg szavakban köszönt meg. Czirkál Alajos adta át a serleget Schwarz Zsigának, aki válaszában hangsúlyozta, hogy Kossuth Lajos emlékéért a jövőben is lankadatlanul dolgozni fog. Az ülésen ezután tudomásul vették a Kossuth szobor költségeinek végleges számításait, majd ideiglenes pénztárnokul Müller Józsefet választották meg. Az asztaltársaság 25 éves jubileumi ünnepélyének előkészítésére egy 35 tagú bizottságot küldtek ki.

— Peary Bécsbe küszül. Bécsből jelentik: Peary kapitány, akit néhány hét előtt lelkesen ünnepeltek a washingtoni földrajzi társaságban és akit nap-nap után údválzó levelekkel halmoznak el Németországból, Angliából, Franciaországból, 1910. május havában Bécsbe fog érkezni és a Földrajzi Társaságban előadást fog tartani legutóbbi sarki útjáról. Peary kapitányt az európai földrajztudósok jól ismerik, különösen a washingtoni nemzetközi földrajzi kongresszus óta, amelynek ő volt az elnök. Oberhammer tanár a bécsi Földrajzi Társaság elnöke meghívta Pearyt, hogy tartson Bécsben előadást és a felfedező hajlandónak nyilatkozott legutóbbi útjának eredményeit a bécsi közönséggel közölni.

— Bériot veszélyes beteg. Bécsből táviratban Bériot, aki Konstantinápolyban szenvedett sérüléseiből még nem épült fel s tegnap újabb izomrándulást kapott, ma Bécsbe érkezett. A vasuti pályaudvarról hordágyon vitték a Luitlen-szanatóriumba, ahol Hocheberg tanár megállapította, hogy bordáin megsérült és valószínűleg egy idege is megszakadt.

— Kavics szállítás. A napokban megtartott biharmögyei közgyűlés jóváhagyta Kemény Mádóval kötött szerződést a megye összes törvényhatósági útjaira szükséges kavics szállítására hat évi időtartama évi 210,000 korona összegben. Ugyan a cég folyó évben Biharmögye területén felül 300,000 korona utépítési munkákat teljesített.

— Forrongás a Vasutas Szövetségben. Budapestről jelentik: Batthyány Tivadar gróf tegnap az országos vasutas szövetség elnöki értekezletén lemondott elnöki állásáról. A Vasutas Szövetség ma küldöttségileg tisztelt Batthyányt, hogy elhatározásának megmásítására bírja. Batthyány Tivadar gróf erről az ügyről a következőket mondotta:

— Nem tartanám célszerűnek, hogy már most elmondjam mindazokat az okokat, amelyek a helyzetet ennyire kiéleztek és a Vasutas Takarékpénztár ügyéből kifolyólag a Szövetséget idáig juttatták. Majd elérkezik annak is az ideje, hogy mindent bőven elmondjak. A Vasutas Szövetség tegnapi elnöki értekezletén erősen kapacitáltam a jelenlevőket és többször föl is szólaltam, hogy Kramer (az ügyvezető alelnököt) ne kényszerítsék lemondásra. Nem használt semmi beszéd — leszávaztak. Erre lemondtam az elnöki állásról és nyomban utánam Kramer alelnök is lemondott. — Ma azonban újabb fordulat állott be az ügyben. Küldöttség járt nálam a vasutasok részéről és ennek a küldöttségnek éppen azok voltak a tagjai, akik tegnap leszávaztak. A küldöttség szóka arra kérés, hogy másítsam meg tegnapi elhatározásomat és vonjam vissza lemondásomat. A kérelemhez csatlakoztak a küldöttség többi tagjai is mind; — tegnapi ellenéseim — de én kijelentettem, hogy ez irányban elhatározásomat függőben tartom.

— A gazdasági szék a hatóságkényersütdés ellen. Mint jeleztük, a gazdasági szék ma délelőtt foglalkozott Staudt Miklós aradi pékmes ter többször ismertetett beadványával, melyben a hatósági kényersütdés cím és egyéb városi szubvenció fejében első kenyér árusítását ígéri. A gazdasági szék tagjainak az az álláspontjuk, hogy hatósági segítséggel fölösleges olcsóbbá tenni a kenyeret. A vita folyamán ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy a lisztárak és a termelési költségek szemeltartása mellett Aradon kenyéruzsoráról nem lehet beszélni és a város a pékiparbánkreverő versenytámasztana, ha kedvezményekkel egyes iparosokat oly helyzetbe hozna, hogy néhány fillérrel olcsóbb kenyeret szállíthatnának. Ezért azt javasolja a gazdasági szék, hogy a törvényhatóság térjen napirendre a beadvány felett. Azonban megállapította a bizottság, hogy sokszor rossz az aradi kenyér minősége és a mérték teljessége sem felel meg a törvénynek. Ezeket a visszaéléseket is a hatóság kötelessége üldözni és a nagy kenyérfogyasztás közönség érdekében a legszigorúbb ellenőrzésre hívja fel az illetékes tényezőket.

— Öngyilkos kísérlet — üvegdarabokkal. Párisból táviratozzák: Lair hajóskapitány, akit a touloni tengerészeti bíróság nemrég elítélt, az itteni lapok szerint borzasztó módon követett el öngyilkosságot. Egy ivópoharat kis darabokra összetört és a szilánkokat levesébe keverve, lenyelte. Pár pillanat múlva borzasztó fájdalmakat érzett úgy, hogy azonnal kórházba kellett szállítani. Az orvosok azt hiszik, hogy az ivópohár szilánkjai átfúrták a gyomorfalat és hogy állapota reménytelen.

— A flumei bankrabló eltoloncolása. Fiuméből jelentik: A bűnrészesség vádjával felmentett Krivicki Abrahámot a törvényszék a tárgyalás után szabadlábra helyezte. A rendőrség azonban letartóztatta, hogy a budapesti orosz konzulátusra toloncolhassa. Itteni néhány hitsorsosa közbenjárt, hogy Krivickit pénzzel és ruhával elláthassa és hogy Franciaországba küldhesse, mert Krivicki ott akar letelepedni. A rendőrség a közbenjárást elutasította, mert Krivickit a közbiztonságra nézve veszedelmesnek tartja és eltoloncolja.

— A gazdasági szék a hatóságkényersütdés ellen. Mint jeleztük, a gazdasági szék ma délelőtt foglalkozott Staudt Miklós aradi pékmes ter többször ismertetett beadványával, melyben a hatósági kényersütdés cím és egyéb városi szubvenció fejében első kenyér árusítását ígéri. A gazdasági szék tagjainak az az álláspontjuk, hogy hatósági segítséggel fölösleges olcsóbbá tenni a kenyeret. A vita folyamán ugyanis az a vélemény alakult ki, hogy a lisztárak és a termelési költségek szemeltartása mellett Aradon kenyéruzsoráról nem lehet beszélni és a város a pékiparbánkreverő versenytámasztana, ha kedvezményekkel egyes iparosokat oly helyzetbe hozna, hogy néhány fillérrel olcsóbb kenyeret szállíthatnának. Ezért azt javasolja a gazdasági szék, hogy a törvényhatóság térjen napirendre a beadvány felett. Azonban megállapította a bizottság, hogy sokszor rossz az aradi kenyér minősége és a mérték teljessége sem felel meg a törvénynek. Ezeket a visszaéléseket is a hatóság kötelessége üldözni és a nagy kenyérfogyasztás közönség érdekében a legszigorúbb ellenőrzésre hívja fel az illetékes tényezőket.

— **A Csomagszállító ügyei.** Budapest-ről jelentik: **Lányi Mór** képviselő interpellációt jegyzett ma a Házban a Csomagszállító-vállalatoknak a hírlapszállítás körül tanúsított eljárása miatt.

— **Tűzvesztés támadás egy urinó ellen.** Rejtelmes merénylet történt vasárnap este **Sándor Balázs** dr. budapesti ezredorvos Ferenc-körút 28. számú lakásán. Egyedül volt a lakásban az orvos édesanyja, aki 8 óra után a cseléd-szoba felől gyanus zajt hallott. Kiment az előszobába, de a sötétben alig tett néhány lépést, hirtelen eléje ugrott egy férfi és valami kemény tárggyal fejbeütötte úgy, hogy az urinó elájult. Negyedóra múlva tért csak magához, fellármázta a házblickeket, akik átkutatták a lakást, de nem találtak ott senkit. A cseléd-szobában azonban minden butor össze van törve, de nem vittek el semmit. Jelentést tettek az esetről a budapesti rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. A merénylettel egy **Nagy András** nevű 27 éves gyári munkást gyanúsítottak meg. Nagy ugyanis eredménytelenül udvarolt az ezredorvos cselédjének **Szabó Rebekának** s lehet, hogy mert nem talált meghallgatásra, boszúból betört a lakásba, ott összezavarta a cseléd szobájának a berendezését, s amikor látta, hogy leleplezik, elkövette a merényletet. Kinyomozták **Nagy Andrást** Kerder-utca 13. számú lakásán. A munkás tagadja a merényletet, de alibijét nem tudja teljesen igazolni. A rendőrség folytatja ellene a vizsgálatot.

— **Éjszakai tűz.** Ma éjszaka tizenkét óra körül kigyuladt az Akác-utca 16. számú ház udvarán lévő kis faanyagraktár, amely elhamvadt. Az udvarban asztalos műhely van, amelynek inasai éjjel kimentek a faraktárba és ott gyufát gyújtottak, aminek következtében tűz támadt. A tüzet fél óra alatt eloltotta a tűzoltóság.

— **A vasuti bérletjegyek ismét átírhatók.** A kereskedőcégek részéről váltott bérletjegyeknek átírására vonatkozó, addig érvényben volt szabályokat a Máv. ez év március 1-én hatályon kívül helyezte és az átíratási engedelmet csak halálesetre tartotta fenn. Az **Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés** a rendelet kiadása után nyomban felszólalt a kereskedelemügyi miniszternél, hogy a bérletjegyek átírása körül — szükség szerint szigorított ellenőrzés mellett is — helyezze újra érvénybe a régi gyakorlatot, mert az új intézkedés folytán a kereskedőcégek önhibájukon kívül sok esetben jelentékeny kárt szenvednének. **Kossuth** Ferenc kereskedelemügyi miniszter most leiratot intézett az O. M. K. E.-hez, amelyben közli, hogy méltányolva az Egyesülés felszólalásában előadott indokokat, a kereskedőcégek által váltott bérletjegyeknél és a vonalcsoportokra szóló féláru jegyekre jogosító igazolványoknál az átírást az ugyanazon céghez tartozó más személyre az érvénytartam alatt egy ízben január 1-től kezdve ismét megengedi. Az ellenőrzés hatályosabbá tétele végett ezentúl a jegyek kiállításánál az a cég is meg fog jelölni, a melyhez a bérletjegyet használó egyén tartozik; az átírás pedig csak az érdekelt kereskedőcég írásbeli nyilatkozata alapján történhetik. Ujítás továbbá az is, hogy az egy személyre szóló bérletjegyek ismét egy személyre vagy a két személyre szóló jegyek ismét két személyre való átírása esetén ezentúl a hátralékos időre eső összegnek nem tíz, hanem husz százalékát kell megteríteni.

— **Betörők garázdálkodása.** Az aradi rendőrség vasárnap egész csomó betöréses lopásról tett jelentést. A jelentősebbek közt van az az átkulcsos lopás, melyet **Guttman Nándor** gabonakereskedő kárára követtek el. **Guttman** Orey-utca 1. szám alatti lakásába vasárnap délután 4 és 5 óra között ismeretlen tettes besurrant és több szekrényt átkulccsal felnyitva, ékszereket lopott el több száz korona értékben. — **Cukor** László Boros Béni-tér 11. szám alatt levő irodahelyiségét vasárnap éjszaka harnis kulcsos tolvaj felnyitotta és az iroda asztal fiókjából okmány- és levélbélyegeket lopott el. — **Jakobovits** József Szől-utca 1. szám alatt levő szatocsüzletében vasárnap éjjel betörők jártak. Az utcára nyíló ajtót törték fel, az üzletbe hatoltak, de a bolt melletti szobában alvó kereskedő a zajra felébredt és revolverrel elzavarta a betörőket, mielőtt még valamit magukhoz vehettek volna.

Opécskán ismeretlen tettesek betörték tegnap éjjel **Stern** József opécskai üzletébe, a honnét 5 korona aprópénzt és 2 üveg pálinkát emeltek el. Munkájukban az **Éliás** féle malom éjjeli őre megakadályozta s megfutottak. Ugyanakkor éjjel **Magyarpécskán** **Messer** József üzletét bontották ki, de a tulajdonos a zajra felébredt s revolverlövésekkel riasztotta el őket. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— **A magyar birodalom közjogi térképe.** **Havass** Dezső dr., ismert közjogi író tervezésében a Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság kiadta most a **Magyar birodalom** közjogi térképét. A térkép, mely szigorúan törvényeink alapján készült, a Magyar birodalom részeinek tünteti fel Bosznia-Hercegovinát, Dalmáciát és a kvarnerói szigeteket. A világos és pontos térkép ára 2 korona.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban december 20-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: **Született:** **Petrovics** Péter napszámosnak **Margit** nevű leánya, **Czeplédi** Károly lakatosnak **Károly** nevű fia. **Meghalt:** **Engel** Ignác 91 éves magánzó, **Krizse** Gusztáv 52 éves gyári munkás. **Házasságot kötött:** **Joanovits** Szvetozár szücssegéd **Csik** Katalinnal, **Váci** Ferenc lakatossegéd **Kovács** Erzsébettel, **Borsi** János kőműves **Szendi** Etelkával, **Singer** Félián kereskedő **Salzberger** Gizellával.

— **Késő estig nyitva.** Tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki vevőközönséget **Fischer** Simon nagyáruháza, hogy a karácsonyi forgalom lebonyolítása céljából a n. é. közönség kényelmére kora reggeltől késő estig nyitva van. 4711

— **Kossak** osász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. **Weitzer** János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Perzsa** szőnyegraktáramat a **Neuman-palotában** **Széchenyi-utcai** oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel **Schwarz** Zsigmond. 4392

— **Weisz** Hugó fényképész kéri megrendelőit, karácsonyra szánt felvételeiket csakis előjegyzés szerint eszközöljék. Telefon 211. 4562

— **Szabó** féle pármái ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító ültő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem vers-nyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 8 drb. 2 kor. Készíti **Szabó** Béla pipere-szappangyáros **Miskolcon**. Kapható **Aradon** **Vojtek** és **Weisz**, **Hánzu** **Nesztor** és **Hegedűs** **Gyula** cégeknel. 3943

— **Elragadtatással szemléli mindenki** **Weinberger** **Ferenc** jóhírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy briliáns-ékszer és ezüstneműek raktára, tulaalmozás és alkalmi vételek folytán. **Mesés** olcsó áruk. Telefon 439. 4628

— **Az áruk beszélnek.** Aki olcsón akar karácsonyra bevásárolni, nézze meg **Kerpel** **Pécs** könyvkiadásának árait.

— **Deutsch** **Sándor** táncintézetében (ipartestület diszterme) a második cikluson a tanítás f. évi január hó 8-án veszi kezdetét, melyre beiratkozni már most lehet **Bercsényi** **Miklós-utca** 18. szám alatt. Diák, kereskedő és iparos kolonok, külön órák háznál, vagy pedig táncintézetben. 4666

— **Izléses, értékes** karácsonyi ajándékok olcsó árakban **Grallert** **J.** és fia ékszerésznél beszerezhetők. Brilliónt, ékszer, ezüstáru és óráktár. Telefon 728. 4565

— „**Nádlér-féle** **Hófehér** fogtisztítószer” hódít az egész világon. Kapható **Vojtek** és **Weisz** drogueriájában **Aradon**. 4271

— **Francia** likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér **Vojtek** és **Weisz**nál. 17

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és húrtós bántalmaknál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyvíz. 1942 Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Adomák **Lipót** királyról.

★

Mikor **Hanotaux** volt Franciaország külügyminisztere, megjelent a palotában a **Kongó-vita** idején egy panamakalapos, szerényen viselkedő ur. Odafordul a portáshoz:

— Kérem, fogadhatna engem, most az **Excellenciás** ur?

A portás megvető pillantással válaszolt:

— A kegyelmes ur el van foglalva. Várjon most.

A látogató leült az előszobában és várt türelmesen, vagy egy jó óráig. A miniszter még mindig el volt foglalva. Végre is kinyílt a dolgozószoba ajtaja és a miniszter titkára lépett ki. Észrevette a várakozót és mikor megtudta, hogy a miniszterre vár, kérdezte a nevét:

Az idegen ekkor elővett egy kis névjegyet, melyen ez állott:

II. Lipót, a belgák királya.

Mikor **Lipót** király 1901-ben inkognitó és csekélyszámu kísérettel egy francia fürdőhelyen nyaralt, egy reggeli fürdőzés alkalmával összeütközött egy urral. Az ismeretlen kissé mogorva ember lehetett, mert meglehetősen udvariatlanul rászólt a királyra:

— Ön — mondotta — úgy látszik nem tudja, kivel van dolga. Én a párisi községtanács tagja vagyok.

— Istenemre! — válaszolt **Lipót** szerényen — ezt bizony nem tudtam. Mindenesetre kérem szíves elnézését, mert én bizony csak a belgák királya vagyok...

PÉNZT

jelzőslog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szűcs **F. Vilmos**

Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a fiók postánál mellett.

VÁRANDÓS ANYÁK

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevétele kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatása.

5741¹¹

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Szoptatás esetében a

SCOTT-féle Emulsió

elejét veszi a bágyadságnak, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcúvá teszi a gyermeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A II-ik ker. jót. Fillér asztaltársaság felkéri az összes tagjait, miszerint e hó 23-án délután 3 órakor tartandó ünnepélyes kiosztás alkalmával megjelenni sziveskedjenek, a mikor 25 szegény gyermeket felruháznak a Fácán-utca 7. szám alatt lévő Donnawell Fülöp vendéglőjében.

(*) Munkások vasárnapja. A Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap tartotta harmadik szak- és szórakoztató előadását. A nagyszámban megjelent közönség élénk figyelemmel hallgatta Berecz Károly tanár érdekes előadását, míg a képeket Matusik Márton tanár vetítette. A keletásiai forgalom utvonatán a kikötő városok és az egzotikus vidékek sikerült felvételei nagyon tetszetek. Az előadás előtt Ungár Miksa adott elő nagy hatással monológot. A legközelebbi előadás karácsony másodnapján délután négy és fél órakor lesz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy előfizető. Annak a közleménynek adatait olyan kézből kaptuk, hogy nem volt okunk kételkedni a valóságában. Az ön által említett dolog iránt érdeklődünk s ha megtörtént, szívesen tesszük. De az ilyen súlyos vádakat névtelen levél alapján — engedjen meg — nem pertraktálhatjuk.

Csermő. Illetékes helyen már segítettek a kis kalamitáson.

L. Kolozsvár. Sajnálattunkra mindkettő későn érkezett.

Sz. I. Oravica. Sajnálattunkra, azokat a fényképeket nem közöljük a naptárban, mert nincs semmi aradi, vagy megyei vonatkozásuk.

Érdeklődő. Igen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 20.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 5000 mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 óraj sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.71—6.72	6.71—6.72
Buza 1910. áprilisra	14.08—14.09	14.05—14.06
Zab 1910. áprilisra	7.60—7.61	7.60—7.61
Rozs 1910. áprilisra	9.95—9.96	9.96—9.97
Buza 1910. októ erre	11.83—11.84	11.85—11.86
Buza 1910. májusra	13.92—13.93	13.91—13.92
Rozs 1910. októberre	8.80—8.91	8.91—8.92

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	...	873.50
Közuti vasút részvény	...	308.25

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. december 20.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	13.50—13.60
76 " " " " " " " " " "	13.60—13.70
77 " " " " " " " " " "	13.70—13.80
78 " " " " " " " " " "	13.80—14.85

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új ...	13.40—13.45
Rozs új ...	8.90—7.95
Árpa új ...	6.30—6.40
Zab új ...	6.70—6.80
Tengeri régi ...	5.60—5.06

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1909. évi december hó 21-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

Nyáray Antal vendégfelléptével:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátán	Polgár S.	Napoleon	Leövey Leó.
Petruccio		Barbarina	Kun Irén
XV. Lajos	Diós y Nusi	Nanette	Zalai Margit.
Mózes		Don Juan	Nagyiván I.
A sátánné	Nyáray A.	Kapitány	Szabó Sándor
Marion		Pietro, kertész	Boja Ferenc.
Pompador	Nyáray A.	Pero, zolga	Leövey Leo.
Lia		Rendőrfőnök	Nagy van.
Casanova		Emilia, neje	Molnár Iona.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. december 21. évi kedd

1. Jóbarátok. Életkép. — 2. Zongoratanitónő. Humoros. — 3. Szt.-Hubert napi lovaglás. Sportkép. — 4. Mentő őr. Drama. — 5. Férjvadászat. Bohózat — 6. Rio de Janeiro. Látványosság. — 7. Hipnotizáló szolga. Humoros. — 8. Beatrice Cenci. Drama.

Holnap, szerdán este fél 9 órakor

Jézus élete és halála,

Haydn Jézus szenvedései című oratóriumával. Teljes zenekarral. Vezényli: Zellner Sándor, a cs. és kir. 33. gyalogezred karmestere.

Előadások délután 5 órától kezdve.

NYILTTÉR.*

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál aig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor., melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koronáért. 12—II.

Hazai Biztosító Társaság

Aradi főügynöksége

irodáját

Szabó Albert 4785

Andrássy-tér 16. sz.

ház első emeletére

helyeztük át.

Hölgyeknek

• legkellemesebb •

karácsonyi meglepetés!

::: egy gyönyörű :::

Kézápoló készlet

remek kivitelben. — Gyöngyház, ezüst, elefántesont, teknőc, teknőc utánzat esont, cocus és ébenfából 3 koronától 70 koronáig minden árban, — továbbá

Mint hasznos és igen

Kedves ajándék

egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó-, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.

3511

Legfinomabb Francia

Illatszer ajándékok

dus választékban.

Rendkívül izléeses japán mintájú

Illatszer dobozok

(Kazetták)

2 üveg divatos parfüm, 1 darab finom szappan és poudertartalommal 4 koronától kezdve minden árban.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefonszám 455.

Eiser Sándor

legnagyobb különlegességi üzlet világítási tárgyokban. — Raktár mindenemű csillárok, légszesz és villany, acetylen és benoid világításhoz, légszeszfűző és vasalási készülékekben.

A magyar gáz-izzófénv részvénytársaság (velsbachi dr. Auer Károly szabadalma) egyedüli elárúsítója.

Telefon 222. Arad, Weitzer J.-utca. Telefon 222.

Igen alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándék.

Egy nagyobb küldemény legújabb és divatos ampolnák gáz- és villanyvilágításra érkezett, és kérem a nagyérdemű közönség szives megtekintését. Osszes e szakmába vágó armaturák, üvegáru és acetylenégők. 4798

Stern Cecilia

Forray-utca 2.

Kérem a cégre ügyelni!

Legnagyobb saját készítményű

bluz-, pongyola, kosztüm- és aljárúház

legdivatosabb kivitelben, legjutányosabb árak mellett szerezhetők be. 4802

Kérem az új kirakataim megtekintését!

937—1909. vhtó. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 15376. számú végzése következtében Dr. Német János ügyvéd által képviselt Pavlovics Konstantin javára 440 kor. s jár. erejéig 1907. évi szept. hó 16-án foganatosított kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 1620 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: sertések, lovak, szekér, takarmány, bolti berendezések, hordók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíró 1907. évi V. 539/7 számú végzése folytán 440 korona tökékövetelés, ennek 1907. évi aug. hó 20 napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 77 kor. 65 fillérben bióóilag már megállapított, költségek erejéig, Sikulán, adós lakásán, az uradalmi nagykorcsma épületben 1909. december hó 28-ik napjának d. u. 3 órája ha:áridőül ki-tűzetik és ahhoz a venni szándéko-zók ezennel oly megjegyzéssel hi-vatnak meg, hogy az érintett in-góságok az 1881. LX. t.-c 107. és 108. §-ai értelmében kész-pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Ezen ár-veréshez csatlakozottak kimon-datik Dr. Mangold Armin ügyvéd által képviselt Kamer Ignác és fia cég 78 kor. 60 fill. tőke és jár. kielégítése végett.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a ér-telmében ezek javára is elrendel-tetik.

Kelt Borosjenő, 1909. évi de-cember hó 13. napján.

Nagy,
4819 kir. bir. végrehajtó

Trágya

érett és félérett, 50 waggon kocsi-rakományonként, ugyszintén

háztelkek

parcellázva, esetleg egészben, elő-nyös feltételek mellett, szabadkézből

eladók

Fejsze- és Mihály utca sarok, vala-mint Választó-utca 26. szám alatt.

Bővebbet a tulajdonosná', Vá-lasztó-utca 26. sz. alatt. 4353

Ünnepi asztalra

vaddisznó,

őz, fácán, fenyves, lazac, fogas, tok, kecsge,

orsovai kaviár.

HUS-, hal- és déligyümölcs konzer-vek. EREDETI dobostorta, angol tea-sütemények, finom cukorkák, teák.

Zamatos

fajalmák, körték, táb'aszóló.

Inyes

huskészítmények, pástétomok, aszpik, majonész, tatármártás, sajtok.

Táldiszítés

kapható

Záray Géza

delikatesz-kereskedésében. 4815

Új női- és férfi szabó műterem

KATONA LÁSZI

Arad, Szabadság-tér 1.

Van szerencsém a v és vidéki nagyközönség mét felhívni ujennan,

női és fér műter

hol minden kát legizlése ár mellett Szives

Kat női és

Faeladási

Az acsuvai (Aradm.) v képező, mintegy 1172 kat. m³-re becsült tölgy, 186,2 gyertyán, éger) fakészletek d. e. II órakor az megtartandó zártajánlat árverésen el fog adatni pénz 30,316 korona. A f az aradi állami erdőh György dr. nagyb tekintetben felvilágos

Hoffmann Sándor Arad

December hó 31-ig rendkívül leszállít

karácsonyi és ujévi

vásárolni urak, hölgyek és gyermekek részére.

Mindenkinek saját érdeke, hogy ezen divatnagyrúházat lépő olcsó árban akar vásárolni

Női és leány felöltők és téli kabá

Rövid kivonat a raktáron levő árukból és ezenkívüli számtalan alkalmas

Női ruhaszővetek,

bluzkelmék, bluz és ruhaselymék, — sima bársonyok, mintázott bársonyok, plüssök stb.

Női fehérneműek,

női ingek, női korszet-tek — alsók és nad-rágok, — vászon és damasztárak stb. ≡≡≡

Csipke-kendők,

csipke-echarpok, chenil-la-echarpok és kendők, selymecharpok, se-lyemkendők, csipkék, szalagok, applikációk, aranykelmék stb. ≡≡≡

Nagy karácsonyi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék golyóhoz címzett áruházában

Józseffőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trickó áru szükségletét. 4156

Gyermekjáték félárban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretség híján

háztartásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kartészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

keresni kíván

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

keresni kíván

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Arbevétel cél-

legbizto-

„Gyöngyvirág“

Levele még mindig várja, küldjön érte. 4784

„Margitnak“

kívánt helyen levele van kérem átvenni. 4804

Ezerféle karácsonyi díszek

tucatja 40 fillértől, diszlelépapirok gyári árban, képeskönyvek ifjúsági iratok félárban. Festékdobozok, jászolok, lámpaernyők. 110 000 kötetes kölcsönkönyvtár Krausz Paulin Színházépület. 8241

Fűszer és rövidáru,

italméréssel egybekötött üzletben, valamint házi teendőkben teljesen jártas intelligens megjelenésű fiatal leány, ki magyar, német és román nyelvet beszél, hasonló alkalmazást keres Aradon, vagy vidéken. Leveleket „Fiatal leány“ jelige alatt a kiadóba. 4752

Radnai-ut 10. szám

és Bercsényi Miklós-utca 29. szám alatt lévő két adómentes emeletes bérházak eladó. Bővebbet Klein József tulajdonosnál. 4755

Csillogó karácsonydíszek,

karácsonyi és újévi képeslevelezők, meséskönyvek, diszdobozok, képeslevelezőlapok, arcképkeretek karácsonyi díszeknek legolcsóbban vásárolhatók. Ingusz I. és fia könyvkereskedésben, Arad, Andrásy-tér 16. sz. János-utca. 178

Egy a fűszer,

és italárak kezelésében jártas, a magyar, német nyelvet biró óvadék kérelmező mint raktárnok keresetlik Steiner Ferencnél nagykereskedő Déván. 4807

Kiadó

4727

Knezich Károly-utca 1. szám alatt 8 szobás lakás február 1-től, lakásban gázvilágítás bevezetve van.

Karácsonyi díszekből

igen eredeti, káprázatos ajándékok! Csillagszóró csodagyertyák. Karácsonyi hó. Legdivatosabb névjegyek elkészítése. Karácsonyi és újévi levelező lapokból gyönyörű ajándékok! a készleten lévő legfinomabb diszlelépapirokat csaknem saját árban áruistom. Legújabb társasjátékok óriási választéka. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 80.000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. — Kerpe Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrásy-tér 20 sz. Telefon 385. 3911

Kitűnő világosi hegyibár

literenként 26 kr.-ért és óborok legjutányosabb áron kaphatók Poppé Sándornál Aulich Lajos-utca 8/a. 4594

Déván,

Déván, a piactér legelőnyösebb forgalmi helyén egy csinosan berendezett, állandó ur vevő körrel bíró jó menetű fűszer és csemege üzlet trafik és korlátolt italmérés joggal 1910. január havában eladó. Átvételhez 10 20.000 korona szükséges. Értekezhetni Steiner Ferencnél nagykereskedő Déván. 4806

Ügyes fehérvarrónó

házakhoz ajánlkozik helyben és vidéken. Cim Batthyányi-utca 28. sz. ajtó 10. 4809

Kerestetik

egy nős házmester vízvezetékli szerelő vagy mesterember. Ötvös-utca 1. szám az I. emeleten értekezni lehet a családdal a ki felfogadja. 4805

Gyakorlott

könyvelő, ki a gépirásban is jártas azonnali állást keres. Cim a kiadóban. 4818

Eladó ház.

Fácán-utca 1. számú ház előnyös feltételek mellett eladó. Tudakozód a Szablóczky László kefékötőnél Szabadság-téri ületben. 4812

Csinosan butorozott

csukott erkélyes szoba január 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóban. 4811

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos. 1925

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári flakolával szemben.)

BEÉL
mezővárosban
(Vasuti állomás: Bokszeg-Beél.)
egyedül álló jóforgalmu

faüzlet
más vállalat miatt eladó.

Az átvételhez kevés tőke szükséges.

Cim: 4818

Weiszberger Marcell, Beél.

KARÁCSONYI CUKORKÁK
- Chokoladé.

VÉ, TEA és RUM

legelőnyösebb bevásárlási forrása az

LANTIKA

kávé- és tea-behozatal
ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM
FISCHER ELIZ-PALOTA. 4237

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyárának festékével.